YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO
(muutoksenhakujaosto)

8 päivänä syyskuuta 2009 *

Asiassa T-404/06 P,

Euroopan koulutussäätiö (ETF), edustajanaan aluksi asianajaja G. Vandersanden, sittemmin asianajaja L. Levi,

valittajana,

jota tukee

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään J. Currall ja D. Martin,

väliintulijana muutoksenhakuasteessa,

* Oikeudenkäyntikieli: ranska.

ja jossa vastapuolena on

Pia Landgren, kotipaikka Revigliasco (Italia), edustajanaan asianajaja M.-A. Lucas,

kantajana ensimmäisessä oikeusasteessa,

jossa valittaja vaatii muutoksenhaussaan Euroopan unionin virkamiestuomioistuimen (täysistunto) asiassa F-1/05, Landgren vastaan Euroopan koulutussäätiö, 26.10.2006 antaman tuomion (Kok. H., s. I-A-1-123 ja II-A-1-459) kumoamista,

EUROOPAN YHTEISÖJEN
ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIN (muutoksenhakujaosto),

toimien kokoonpanossa: presidentti M. Jaeger (esittelevä tuomari) sekä tuomarit J. Azizi, A. W. H. Meij, M. Vilaras ja N. J. Forwood,

kirjaaja: E. Coulon,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Valittaja Euroopan koulutussäätiö (ETF) vaatii yhteisöjen tuomioistuimen perussäännön liitteessä I olevan 9 artiklan nojalla tekemässään valituksessa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuinta kumoamaan Euroopan unionin virkamiestuomioistuimen (täysistunto) asiassa F-1/05, Landgren vastaan Euroopan koulutussäätiö, 26.10.2006 antaman tuomion (Kok. H., s. I-A-1-123 ja II-A-1459; jäljempänä valituksenalainen tuomio), jossa virkamiestuomioistuin on kumonnut Euroopan koulutussäätiön päätöksen Landgrenin toistaiseksi voimassa olevan, väliaikaisen toimihenkilön tehtäviä koskevan työsopimuksen irtisanomisesta ja välituomiolla kehottanut asianosaisia pyrkimään sopimukseen Landgrenin laitonta irtisanomista koskevan kohtuullisen rahallisen korvauksen vahvistamiseksi tai tällaisen sopimuksen puuttuessa esittämään sille tältä osin käsityksensä korvauksen määrästä.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

2 Euroopan yhteisöjen muuhun henkilöstöön sovellettavien palvelussuhteen ehtojen (jäljempänä palvelussuhteen ehdot) 11 artiklan ensimmäisen kohdan mukaan Euroopan yhteisöjen virkamiehiin sovellettavien henkilöstösääntöjen (jäljempänä henkilöstösäännöt) 11–26 artiklan säännöksiä, jotka koskevat virkamiesten oikeuksia ja velvollisuuksia, sovelletaan vastaavasti.

3 Henkilöstösääntöjen 25 artiklan toisessa kohdassa säädetään seuraavaa:

”Näiden henkilöstösääntöjen mukaisesti tehty tiettyä virkamiestä koskeva päätös on annettava viipymättä kirjallisesti tiedoksi asianomaiselle henkilölle. Virkamiehelle vastaiset päätökset on perusteltava.”

4 Palvelussuhteen ehtojen 47 artiklassa säädetään seuraavaa:

”Väliaikaisen toimihenkilön palvelussuhde päättyy hänen kuollessaan mutta myös seuraavissa tapauksissa:

– –

c) Kun kyseessä on toistaiseksi voimassa oleva työsopimus:

i) työsopimuksessa mainitun irtisanomisajan päättyessä. Irtisanomisaika on vähintään yksi kuukausi jokaista tosiasiallista palvelusvuotta kohti, kuitenkin vähintään kolme kuukautta ja enintään kymmenen kuukautta. Irtisanomisaika ei kuitenkaan voi alkaa äitiys- eikä sairausloman aikana, paitsi jos jälkimmäinen kestää yli kolme kuukautta. Toisaalta irtisanomisaika keskeytyy edellä mainituin rajoituksin näiden lomien ajaksi;

– –”

Asian tosiseikat ja oikeudenkäyntimenettely ensimmäisessä oikeusasteessa

5 Asian tosiseikkoja ja oikeudenkäyntimenettelyä ensimmäisessä oikeusasteessa selvitetään valituksenalaisen tuomion 6–32 kohdassa, joista ilmenee seuraavaa.

6 Euroopan koulutussäätiö palkkasi 21.6.1947 syntyneen Landgrenin 3.1.1995 ura-alueeseen C kuuluvana väliaikaisena toimihenkilönä ensin määräajaksi ja sitten 18.7.2000 lukien toistaiseksi.

7 Koeaikaa koskevaan kertomukseen, joka laadittiin hänen osaltaan 10.5.1995, sisältyy seuraavanlainen arviointi:

– Otsikon ”Kyky hoitaa tehtäviään” kohdalla ”hyvä”, otsikon ”Tehtävien ymmärtäminen, sopeutuvuus, arviointikyky” kohdalla on kuitenkin maininta ”riittämätön”, jota perustellaan täsmällisyyden, yksityiskohtaisuuden ja tarkkaavaisuuden puuttumisella

– Otsikon ”Tehokkuus” kohdalla ”hyvä”, otsikon ”Ripeys työtehtävien suorittamisessa” kohdalla on niin ikään maininta ”riittämätön”, jota perustellaan joillakin viivästymisillä erityisesti henkilöstön työ- ja palvelussopimusten laatimisessa

– Otsikon ”Käytös yksikössä” kohdalla ”erittäin hyvä”.

8 Landgren sai 13.5.1997 vuosilta 1995–1997 laaditussa ensimmäisessä arviointikertomuksessaan kokonaisarvosanan ”3”, joka vastaa ”tyydyttävää” asteikolla 1–6 ”erinomaisesta” ”erittäin huonoon”. Erityisesti hän on saanut otsikoiden ”Pätevyys” ja ”Käytös yksikössä” kohdalla arvioinnin ”hyvä” ja otsikon ”Tehokkuus” kohdalla maininnan ”epätyydyttävä”. Tältä osin mainittiin tarkkaavaisuuden puuttuminen ja ripeyden puuttuminen tehtävien suorittamisessa. Samalla kun arviointikertomuksessa korostettiin kokonaisuudessaan myönteistä arviota, Landgrenia pyydettiin olemaan täsmällisempi ja ”hienovaraisempi”.

9 Toisessa 17.6.1998 vuosilta 1997–1998 laaditussa arviointikertomuksessa Landgren sai arvosanan ”2”, joka vastaa ”hyvää”. Arvioija katsoi yleisissä huomautuksissaan Landgrenin suoritusten parantuneen selvästi mutta totesi otsikon ”Tehokkuus” kohdalla kuitenkin kehittymisen olevan vielä mahdollista.

10 Kolmannessa 17.1.2000 vuosilta 1999–2000 laaditussa arviointikertomuksessa vahvistettiin kokonaisarvosanaksi ”2”, ja kaikkien otsikoiden kohdalla on samalla tavoin arvio ”hyvä”. Landgrenia kuitenkin pyydettiin parantamaan kohtaa ”Työajan järjestäminen”. Hänen lainsäädännön ja Euroopan koulutussäätiön toiminnan tuntemustaan sitä vastoin korostettiin.

11 Neljännessä 29.3.2001 vuosilta 2000–2001 laaditussa arviointikertomuksessa Landgrenille annettiin kokonaisarvosanaksi ”3”. Vaikka kertomuksessa mainittiin Landgrenin henkilösuhdetaidot, hänen hienotunteisuutensa, kohteliaisuutensa, laaja Euroopan koulutussäätiön tuntemuksensa, joustavuutensa ja uskollisuutensa esimiehiä kohtaan, siinä tuotiin esille tietojenkäsittelytaitoa koskevat puutteet, ja otsikon ”Arviointi ja johtopäätös” kohdalla häntä pyydettiin olemaan tekemättä liian hätäisiä johtopäätöksiä erityisesti silloin, kun hän ei ole saanut täydellisiä tietoja asiakirjoista, vaikka kertomuksessa myönnettiin, että hänellä oli hyviä ehdotuksia. Lopuksi siinä kehotettiin häntä hankkimaan koulutusta kokousmuistiinpanojen tekemisessä.

12 Vuoden 2002 tammikuusta vuoden 2003 tammikuun loppuun Landgren työskenteli Euroopan koulutussäätiön johdon palveluksessa suorittaen sihteerin ja sellaisen hallinnollisen avustajan tehtäviä, joka vastaa erityisesti johdon jäsenten virkamatkoista ja lomista.

13 Euroopan koulutussäätiön apulaisjohtaja H laati 9.7.2002 väliaikaisen arviointikertomuksen, jossa todettiin, että Landgren ei täyttänyt riittävällä tavalla tehtäviensä edellyttämiä vaatimuksia. Tämä päätelmä perustui virkamatkojen valmisteluissa ja kalenterin pitämisessä todettuihin puutteisiin, jotka johtuivat vajavaisesta järjestelystä ja seurannasta, rajallisesta kyvystä käyttää tietojärjestelmiä ja riittämättömästä Euroopan koulutussäätiön tehtävien ja organisaationrakenteen tuntemuksesta. Tässä

kertomuksessa kuitenkin korostettiin Landgrenin myönteistä asennetta ja hänen lukuisten tehtäviensä täyttämiseksi tekemiä ponnisteluja.

14 Vuoden 2002 lopussa apulaisjohtajat H ja P laativat saman vuoden tammikuussa voimaan tulleen uuden työsuoritusten arviointia koskevan järjestelmän mukaan arvioivina virkamiehinä luonnoksen Landgrenin arviointikertomukseksi vuodelle 2002.

15 H vahvisti 9.7.2002 tekemänsä arvioinnin huomauttamalla epäluotettavuudesta ja vakavista puutteista useimpien suoritettujen tehtävien osalta, vaikka hän korosti Landgrenin tehtäviensä hoitamiseksi tekemiä ponnisteluja. H myönsi menettäneensä luottamuksen Landgrenin työsuoritusten laatuun ja katsoi, että tämä ei voinut enää jatkaa tehtäviensä hoitamista.

16 P puolestaan katsoi, että Landgren oli täyttänyt hänelle kuuluvat erityiset tehtävät useimmissa tapauksissa tyydyttävästi, tietyt niistä jopa hyvin, mutta hän toi kokonaisarvioinnissaan kuitenkin esille viivästykset tehtävien suorittamisessa ja virheet, jotka johtuivat tarkkaavaisuuden puuttumisesta, ja totesi, että näitä voitiin hänen mukaansa osittain selittää liiallisella töiden määrällä.

17 Kyseistä arviointikertomusta koskevissa huomautuksissaan Landgren kiisti tietyt H:n erityiset arvostelut tai puolustautui niiden osalta mutta myönsi samalla, että hänen hoitamansa toimi oli liian vaativa hänelle. Hän myös pyysi johtoa kiinnittämään huomiota siihen, että hänen vaikeuksiaan voitiin selittää hänen terveydentilastaan johtuvalla tilapäisellä muistin heikkenemisellä, ja siihen, että työpaikan menetyksestä aiheutuisi hänelle hyvin kielteisiä seurauksia, kun otettiin huomioon hänen varansa, perhetilanteensa ja ikänsä. Hän pyysi siten, että tutkittaisiin mahdollisuutta antaa hänelle muita vähemmän vaativia tehtäviä samasta yksiköstä tai muista yksiköistä.

18 Kyseistä arviointikertomusta ei koskaan laadittu valmiiksi, eikä sitä siten otettu Landgrenin henkilökansioon.

19 Landgren määrättiin 1.2.2003 komennuksen kestoa määrittelemättä Euroopan koulutussäätiön Itä-Euroopan ja Keski-Aasian osastolle osa-aikaisesti hoitamaan osastopäällikkö S:n ja apulaisosastopäällikkö T:n sekä Euroopan koulutussäätiön koordinaattorin sihteerin tehtäviä. Osa-aikaista työtä koskevan pyynnön, sellaisena kuin johtaja sen hyväksyi, piti kattaa ajanjakso 1.2.2003–31.12.2004, ja sen perusteena oli valmistautuminen eläkkeelle jäämiseen, koska toimihenkilö oli täyttänyt 55 vuotta.

20 Landgrenista 18.3.2004 vuodelta 2003 laadittuun arviointikertomukseen sisältyy seuraava kappale:

”Pia on saavuttanut hänelle vuodeksi 2003 asetetut pääasialliset tavoitteet. Vastaavien keskeisten seikkojen arviointi osoittaa, että hän on kyennyt suorittamaan hänelle kuuluvat tehtävät tosiasiallisesti ja tehokkaasti määräaikoja noudattaen.

Pia on osoittanut kykyä keskittyä työhönsä, vaikka hän on samanaikaisesti huolehtinut lukuisista tehtävistä. Hän on yrittänyt merkittävästi parantaa muistiaan.

Pia on parantanut tietojenkäsittelyyn liittyviä taitojaan.

Pia on säilyttänyt hyvät ja ystävälliset mutta silti kunnioittavat suhteet työtovereihinsa.”

21 Viimeksi mainitun kertomuksen laati T virkaa tekevän osastopäällikön ominaisuudessa, koska S oli sairauslomalla marraskuusta 2003 maaliskuun 2004 loppuun, ja R allekirjoitti sen johtajan ominaisuudessa. Vaikka S ei allekirjoittanut kertomusta, hänet kuitenkin mainitaan siinä T:n ohella arvioivana virkamiehenä. On selvää, että osastopäällikkö ei yhtynyt T:n arvioon ja että hänellä oli pikemminkin kielteinen näkemys Landgrenin työsuorituksista.

22 Myöhemmin Landgren piti tarpeellisena pyytää S:n kanssa käydyssä keskustelussa mahdollisuutta jatkaa osa-aikaista työskentelyä. Tämän 10.5.2004 käydyn keskustelun aikana osastopäällikkö ilmoitti Landgrenille, että hän pohtisi mahdollisuutta keskustella kyseisestä pyynnöstä johtaja R:n kanssa.

23 Landgren keskusteli R:n kanssa 17.5.2004, ja tämä esitti hänelle mahdollisuutta valita varhaiseläkkeen ja irtisanomisen välillä. R täsmensi myös, että irtisanomistapauksessa Landgren voisi palvelussuhteen ehtojen 28 a artiklan nojalla saada työttömyyskorvausta, kunnes hän saavuttaisi vähimmäiseläkeiän, joka on 60 vuotta.

24 Landgren keskusteli R:n kanssa uudelleen 15.6.2004, ja tällä kertaa paikalla oli Euroopan koulutussäätiön nimeämä sovittelija. Kyseisessä keskustelussa R selitti Landgrenille, että tämä oli ”miellyttävä henkilö, mutta tehoton sihteeri” ja että tästä viimeksi mainitusta syystä häntä pyydettiin irtisanoutumaan.

25 Kolmannessa 25.6.2004 pidetyssä kokouksessa muiden Euroopan koulutussäätiön vastuunalaisten henkilöiden läsnä ollessa R antoi Landgrenille kirjeen, jossa ilmoitettiin tämän väliaikaisen toimihenkilön työsopimuksen irtisanomisesta (jäljempänä irtisanomispäätös) 1.1.2005 alkavin vaikutuksin.

26 Tässä päätöksessä todetaan seuraavaa:

”Hyvä Pia,

muuhun henkilöstöön sovellettavien palvelussuhteen ehtojen 47 artiklan ja työsopimuksenne ehtojen ja siihen tehtyjen lisäysten mukaisesti joudun valitettavasti ilmoittamaan teille, että Teidän työsuhteenne väliaikaisena toimihenkilönä Euroopan koulutussäätiössä irtisanotaan. Koska työsopimukseenne tehdyllä lisäyksellä irtisanomisajaksi on määrätty kuusi kuukautta, viimeinen työpäivänne on 31.12.2004.

Kiitän Teitä suuresti teidän työstänne Euroopan koulutussäätiön hyväksi ja toivotan Teille parhainta menestystä tulevalla urallanne.”

27 Kyseisen päätöksen johdosta Landgren sijoitettiin hallinnollisten palvelujen ja keskuspalveluiden yksikköön 1.7.2004 lähtien. Oman pyyntönsä mukaisesti hänen sallittiin työskennellä kokoaikaisesti tuosta päivästä lähtien.

28 Landgren, jolle tehtiin vuoden 2004 lokakuussa kirurginen toimenpide, oli sairauslomalla kolme kuukautta, ja hänen irtisanomisaikansa kuluminen siis keskeytyi täksi ajaksi.

29 Landgren teki 27.9.2004 henkilöstösääntöjen 90 artiklan 2 kohdan nojalla irtisanomispäätöksestä valituksen.

30 Palvelussopimukset tekevä viranomainen hylkäsi 19.1.2005 tekemällään päätöksellä kyseisen valituksen ja totesi, että irtisanominen oli perusteltavissa Landgrenin epätyydyttävillä ja riittämättömillä työsuorituksilla ja että palvelussopimukset tekevä viranomainen ei ollut käyttänyt selvästi virheellisellä tavalla sillä yksikön edun arvioinnissa olevaa laajaa harkintavaltaa. Se oli huolenpitovelvollisuutensa nojalla jopa huolehtinut erityisesti kyseinen väliaikaisen toimihenkilön edun huomioon ottamisesta vahvistaessaan päivän, jolloin irtisanominen tuli voimaan.

31 Näissä olosuhteissa Landgrenin nosti 28.4.2005 kanteen, jossa vaadittiin yhtäältä irtisanomispäätöksen kumoamista ja toisaalta kyseisestä päätöksestä aiheutuneen aineellisen vahingon ja henkisen kärsimyksen korvaamista.

32 Ensimmäisessä oikeusasteessa nostettu kanne rekisteröitiin alun perin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kirjaamossa asianumerolla T-180/05. Euroopan unionin virkamiestuomioistuimen perustamisesta 2.11.2004 tehdyn neuvoston päätöksen 2004/752/EY, Euratom (EUVL L 333, s. 7) 3 artiklan 3 kohdan nojalla 15.12.2005 antamallaan määräyksellä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin siirsi asian Euroopan unionin virkamiestuomioistuimeen. Kanne rekisteröitiin virkamiestuomioistuimen kirjaamossa asianumerolla F-1/05.

33 Valituksenalaisessa tuomiossa virkamiestuomioistuin on välituomiolla yhtäältä kumonnut irtisanomispäätöksen ja toisaalta kehottanut asianosaisia pyrkimään sopimukseen Landgrenin laitonta irtisanomista koskevan kohtuullisen rahallisen korvauksen vahvistamiseksi tai tällaisen sopimuksen puuttuessa esittämään sille tältä osin käsityksensä korvauksen määrästä kolmen kuukauden kuluessa tuomion julistamisesta.

34 Koska asianosaiset ilmoittivat virkamiestuomioistuimelle, etteivät ne olleet päässeet sopimukseen korvauksen määrästä, ja koska Euroopan koulutussäätiö ilmoitti kuitenkin olevansa valmis maksamaan Landgrenille vahingonkorvauksena 39 265,10 euroa, virkamiestuomioistuin vahvisti 22.5.2007 antamallaan määräyksellä väliaikaisesti asian lopullista ratkaisua odotettaessa korvauksen määräksi 39 000 euroa.

35 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen, jota sovelletaan päätöksen 2004/752 3 artiklan 4 kohdan perusteella soveltuvin osin virkamiestuomioistuimeen, 77 artiklan b alakohdan ja 78 artiklan nojalla virkamiestuomioistuimen presidentti lykkäsi 22.5.2007 antamallaan määräyksellä asian F-1/05 käsittelyä, kunnes ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin antaa tuomion, jolla nyt käsiteltävänä oleva asia ratkaistaan. Virkamiestuomioistuimen presidentti nimittäin totesi, että asian lopullinen ratkaisu saattaa riippua siitä, onko Landgren täysin ja pysyvästi työkyvytön. Tämän kysymyksen selvittäminen edellyttäisi lääketieteellisten asiantuntijoiden nimeämisen kaltaista selvittämistointa, jonka toteuttaminen ei tällaisen menettelyn kustannukset huomioon ottaen olisi hyvää oikeudenhoitoa, niin kauan kuin välituomiosta tehtyä valitusta ei ole ratkaistu.

Valituksenalainen tuomio

36 Virkamiestuomioistuin on valituksenalaisen tuomion 60–79 kohdassa ensin tutkinut Euroopan koulutussäätiön väitteen, jonka mukaan ei ole mitään oikeudellista perustaa, joka velvoittaisi sen perustelemaan irtisanomispäätöksen.

37 Virkamiestuomioistuin on tältä osin muistuttanut ensin, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan (asia 195/80, Michel v. parlamentti, tuomio 26.11.1981, Kok., s. 2861, 22 kohta; asia T-1/90, Pérez-Mínguez Casariego v. komissio, tuomio 20.3.1991, Kok., s. II-143, 73 kohta; yhdistetyt asiat T-178/95 ja T-179/95, Picciolo ja Caló v. alueiden komitea, tuomio 18.3.1997, Kok. H., s. I-A-51 ja II-155, 33 kohta; asia T-351/99, Brumter v. komissio, tuomio 20.7.2001, Kok. H., s. I-A-165 ja II-757, 28 kohta; asia T-11/03, Afari v. EKP, tuomio 16.3.2004, Kok. H., s. I-A-65 ja II-267, 37 kohta; asia T-281/01, Huygens v. komissio, tuomio 6.7.2004, Kok. H., s. I-A-203 ja II-903, 105 kohta ja asia T-171/05, Nijs v. tilintarkastustuomioistuin, tuomio 3.10.2006, Kok. H., s. I-A-2-195 ja II-A-2-999, 36 kohta) perusteluvelvollisuus on yhteisön oikeuden keskeinen periaate, josta voidaan poiketa ainoastaan pakottavista syistä, ja että tämä periaate, josta määrätään EY 253 artiklassa ja joka on toistettu henkilöstösääntöjen 25 artiklan toisessa kohdassa, kuuluu nimenomaan niihin virkamiesten oikeuksiin ja velvollisuuksiin, joihin viitataan palvelussuhteen ehtojen 11 artiklassa.

38 Virkamiestuomioistuin on todennut, että yhteisöjen tuomioistuin on asiassa 25/68, Schertzer vastaan parlamentti, 18.10.1977 antamassaan tuomiossa (Kok., s. 1729, 38–40 kohta) kuitenkin katsonut, että väliaikaisen toimihenkilön palvelussuhde päättyy palvelussuhteen ehtojen 47 artiklan 2 kohdan mukaisesti työsopimuksessa mainitun irtisanomisajan päättyessä, kun kyseessä on toistaiseksi voimassa oleva työsopimus. Virkamiestuomioistuimen mukaan yhteisöjen tuomioistuin on siten katsonut, että viimeksi mainitussa säännöksessä nimenomaisesti säädetty kyseisen sopimuksen yksipuolinen irtisanominen, joka kuuluu toimivaltaisen viranomaisen laajan harkintavallan piiriin ja jonka toimihenkilö hyväksyy palvelukseen ottamisensa yhteydessä, saa oikeutuksensa työsopimuksesta, eikä sitä näin ollen ole tarpeen perustella. Virkamiestuomioistuin on korostanut, että yhteisöjen tuomioistuimen mukaan juuri tämän seikan osalta väliaikaisen toimihenkilön asema eroaa olennaisesti henkilöstösäännöissä tarkoitetun virkamiehen asemasta tavalla, joka estää henkilöstösääntöjen 25 artiklan vastaavan soveltamisen huolimatta palvelussuhteen ehtojen 11 artiklan yleisestä viittauksesta henkilöstösääntöjen 11–26 artiklaan. Virkamiestuomioistuin on edelleen todennut, että tämä tulkinta on vahvistettu vakiintuneessa oikeuskäytännössä (asia C-18/91 P, V v. parlamentti, tuomio 19.6.1992, Kok., s. I-3997, 39 kohta; asia T-45/90, Speybrouck v. parlamentti, tuomio 28.1.1992, Kok., s. II-33, 90 kohta; asia T-51/91, Hoyer v. komissio, tuomio 17.3.1994, Kok. H., s. I-A-103 ja II-341, 27 kohta; asia T-52/91, Smets v. komissio, tuomio 17.3.1994, Kok. H., s. I-A-107 ja II-353, 24 kohta; asia T-70/00, Hoyer v. komissio, tuomio 5.12.2002, Kok. H., s. I-A-247 ja II-1231, 55 kohta; asia T-175/03, Schmitt v. Euroopan jälleenrakennusvirasto, tuomio 7.7.2004, Kok. H., s. I-A-211 ja II-939, 57 ja 58 kohta; asia T-471/04, Karatzoglou v. Euroopan jälleenrakennusvirasto, tuomio 23.2.2006, Kok. H., s. I-A-2-35 ja II-A-2-157, 43 ja 44 kohta ja asia T-10/02, Girardot v. komissio, tuomio 6.6.2006, Kok. H., s. I-A-2-129 ja II-A-2-609).

39 Ottaen huomioon työntekijöille irtisanomisia sekä peräkkäisten määräaikaisten työsopimusten tai työsuhteiden väärinkäyttöä vastaan annettavaa suojaa koskevan oikeuden kehittymisen sekä yhteisön oikeuskäytännön, joka koskee sellaisten tointen nimenomaista perusteluvelvollisuutta, jotka voivat olla virkamiehelle vastaisia, virkamiestuomioistuin kuitenkin katsoi, että oli syytä tutkia, voitiinko väliaikaisen toimihenkilön toistaiseksi voimassa olevan työsopimuksen yksipuolinen irtisanominen jättää perustelematta.

40 Viitaten ensinnäkin erityisesti siihen, että Euroopan ammatillisen yhteisjärjestön (EAY), Euroopan teollisuuden ja työnantajain keskusjärjestön (UNICE) ja julkisten yritysten Euroopan keskuksen (CEEP) tekemässä määräaikaista työtä koskevassa puitesopimuksessa, joka pantiin täytäntöön 28.6.1999 annetulla neuvoston direktiivillä 1999/70/EY (EYVL L 175, s. 43), määrätään, että toistaiseksi voimassa olevat työsopimukset ”ovat vallitseva työsuhdemuoto työnantajien ja työntekijöiden välillä” ja että niille on luonteenomaista työpaikan pysyvyys, ja siihen, että yhteisöjen

tuomioistuin on korostanut, että työpaikan pysyvyyttä pidetään työntekijöiden suojelun keskeisenä elementtinä (asia C-144/04, Mangold, tuomio 22.11.2005, Kok., s. I-9981, 64 kohta; ks. myös asia C-212/04, Adeneler ym., tuomio 4.7.2006, Kok., s. I-6057, 62 kohta), virkamiestuomioistuin on katsonut, että mikäli työnantajan sallittaisiin irtisanoa toistaiseksi voimassa oleva työsuhde pelkästään irtisanomisajan noudattamista koskevin rajoituksin eli ilman velvollisuutta esittää perusteluja irtisanomiselle, tämä tarkoittaisi sitä, että itse toistaiseksi voimassa olevien työsopimusten luonne menettäisi merkityksensä, siltä osin kuin niillä taataan tietty työsuhdeturva, ja että kyseiseen ryhmään kuuluvien työsopimusten ja määräaikaisten työsopimusten välinen ero hämärtyisi.

41 Virkamiestuomioistuin on toiseksi viitannut työnantajan toimesta tapahtuvasta palvelussuhteen päättämisestä 22.6.1982 tehdyn kansainvälisen työjärjestön yleissopimuksen nro 158 4 artiklaan, jonka mukaan ”palvelussuhdetta ei saa päättää, ellei siihen ole pätevää perustetta, joka liittyy työntekijän taitoon tai käytökseen tai joka perustuu yrityksen, laitoksen tai toimipaikan toimintaedellytyksiin”, sekä 18.10.1961 tehdyn Euroopan sosiaalisen peruskirjan, sellaisena kuin se on uudistettuna, 24 artiklan a alakohtaan, jossa taataan ”kaikkien työntekijöiden oikeu[s] siihen, ettei heidän työsuhdettaan voida päättää ilman pätevää syytä, joka liittyy heidän työkykyynsä tai käytökseensä, tai joka perustuu yrityksen, laitoksen tai yksikön toimintaedellytyksiin”, ja Nizzassa 7.12.2000 julistetun Euroopan unionin perusoikeuskirjan (EYVL 2000, C 364, s. 1) 30 artiklaan, jonka mukaan ”[j]okaisella työntekijällä on oikeus suojaan perusteettomalta irtisanomiselta yhteisön oikeuden sekä kansallisten lainsäädäntöjen ja käytäntöjen mukaisesti”. Kyseisen perusoikeuskirjan 41 artiklan 2 kohdan kolmannessa luetelmakohdassa määrätään niin ikään yleisesti hyvää hallintoa koskevaan oikeuteen perustuvasta ”hallintoelinten velvoit[teesta] perustella päätöksensä”.

42 Virkamiestuomioistuin on tältä osin todennut, että perusoikeuskirjan pääasiallisena tarkoituksena on vahvistaa ”oikeudet, jotka perustuvat erityisesti jäsenvaltioille yhteisiin valtiosääntöperinteisiin ja kansainvälisiin velvoitteisiin, Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja yhteisöjen perustamissopimuksiin, [Euroopan ihmisoikeussopimukseen], yhteisön ja Euroopan neuvoston hyväksymiin sosiaalisiin peruskirjoihin sekä – – yhteisöjen tuomioistuimen ja Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen oikeuskäytäntöön” (ks. vastaavasti asia C-540/03, parlamentti v. neuvosto, tuomio 27.6.2006, Kok., s. I-5769, 38 kohta).

43 Virkamiestuomioistuin on lisäksi katsonut, että julistaessaan juhlallisesti Euroopan unionin perusoikeuskirjan Euroopan parlamentti, Euroopan unionin neuvosto ja Euroopan yhteisöjen komissio ovat välttämättä tarkoittaneet tunnustaa sille sellaisen erityisen merkityksen, joka on otettava huomioon henkilöstösääntöjen ja palvelussuhteen ehtojen säännösten tulkinnassa.

44 Katsoen, että mikään pakottava syy ei oikeuta sulkemaan palvelussuhteen ehdoissa tarkoitettuja väliaikaisia toimihenkilöitä perusteetonta irtosanomista vastaan annettavan suojan ulkopuolelle varsinkaan silloin, kun heillä on toistaiseksi voimassa oleva työsopimus tai kun heillä on määräaikainen työsopimus ja heidät irtisanotaan ennen määräaikaisen työsopimuksen päättymistä, virkamiestuomioistuin on päätellyt, että riittävän suojan takaamiseksi tältä osin yhtäältä asianomaisten henkilöiden on voitava varmistua siitä, kunnioitetaanko vai loukataanko heidän oikeutettuja intressejään, sekä arvioida sitä, onko tarkoituksenmukaista saattaa asia tuomioistuimen käsiteltäväksi, ja toisaalta tuomioistuimen on voitava suorittaa valvontatehtävänsä, mikä merkitsee sitä, että toimivaltaisella viranomaisella on katsottava olevan perusteluvelvollisuus.

45 Virkamiestuomioistuin on lopuksi korostanut, että se, että toimivaltaisella viranomaisella katsotaan olevan tällainen perusteluvelvollisuus, ei estä sitä, että tällä viranomaisella on laaja harkintavalta irtisanomisten osalta, ja että näin ollen yhteisöjen tuomioistuinten valvonnan on rajoituttava sen varmistamiseen, ettei ole tapahtunut ilmeistä arviointivirhettä tai ettei harkintavaltaa ole käytetty väärin (asia T-79/98, Carrasco Benítez v. EMEA, tuomio 11.2.1999, Kok. H., s. I-A-29 ja II-127, 55 kohta; asia T-223/99, Dejaiffe v. SMHV, tuomio 12.12.2000, Kok. H., s. I-A-277 ja II-1267, 53 kohta ja asia T-7/01, Pyres v. komissio, tuomio 6.2.2003, Kok. H., s. I-A-37 ja II-239, 50 ja 51 kohta), ja että palvelussuhteen ehtojen 47 artikla ei ole esteenä edellä esitetyille päätelmille, koska tämän artiklan c alakohdan i alakohtaan sisältyvässä säännöksessä rajoitutaan säätämään irtisanomisajan vahvistamisesta ja sääntelemään sen kestoa puuttumatta siihen, onko irtisanominen oikeutettu.

46 Toiseksi virkamiestuomioistuin on tutkinut valituksenalaisen tuomion 77–81 kohdassa, oliko tämä perusteluvelvollisuus täytetty käsiteltävänä olevassa asiassa. Todettuaan, että kun on kysymys toimenpiteestä, jolla irtisanotaan toimihenkilö, jolla on toistaiseksi voimassa oleva työsopimus, on erityisen tärkeää, että tällaisen toimenpiteen perusteet pääsääntöisesti tuodaan selvästi esiin kirjallisesti ja mieluiten juuri asianomaisen päätöksen tekstissä, virkamiestuomioistuin on kuitenkin katsonut,

että velvollisuutta irtisanomisen perusteiden esittämiseen voidaan katsoa noudatetun myös, mikäli asianomaiselle henkilölle on ilmoitettu nämä perusteet asianmukaisesti tämän esimiesten kanssa käytyjen keskustelujen aikana ja mikäli palvelussopimukset tekevän viranomaisen päätös tehdään lyhyen ajan kuluessa näiden keskustelujen jälkeen, ja se on lisännyt, että palvelussopimukset tekevä viranomainen voi myös tarvittaessa täydentää näitä perusteluja siinä vaiheessa, kun se vastaa asianomaisen henkilön tekemään valitukseen.

47 Virkamiestuomioistuin on nyt käsiteltävänä olevassa asiassa todennut, että Landgrenille oli ilmoitettu R:n kanssa 15.6.2004 ja 25.6.2004 käydyissä keskusteluissa syyt, joiden vuoksi hänen väliaikaisen toimihenkilön tointa koskeva työsopimuksensa aiottiin irtisanoa epäpätevyyden vuoksi, ja että palvelussopimukset tekevä viranomainen oli esittänyt täydentävät tarkennukset Landgrenin valitukseen antamassaan vastauksessa tätä hyödyttävällä tavalla. Landgren oli tämän johdosta kyennyt arvioimaan, oliko irtisanomispäätös perusteltu, ja hänen oli ollut mahdollista nostaa kanne virkamiestuomioistuimessa, joten perusteluvelvollisuuden laiminlyöntiin perustuva väite oli hylättävä.

48 Kolmanneksi virkamiestuomioistuin on valituksenalaisen tuomion 82–95 kohdassa tutkinut irtisanomispäätöksen perustelujen oikeellisuutta.

49 Virkamiestuomioistuin on tältä osin todennut ensinnäkin, että Euroopan koulutussäätiö oli irtisanomisen perustelemiseksi vedonnut ainoastaan Landgrenin epäpätevyyteen ”kokonaisuudessaan”, joka oli osoitettu hänen työsuoritustensa osalta kertyneillä epäedullisilla tai kriittisillä arviointikertomuksilla.

50 Virkamiestuomioistuin on seuraavaksi todennut, että vaikka Landgrenia on usein hänen uransa aikana moitittu tarkkaavaisuuden, täsmällisyyden ja ripeyden puuttumisen kaltaisista puutteista tehtäviensä suorittamisessa, koeaikaa koskevasta arviointikertomuksesta ja muista arviointikertomuksista ilmenee, että Landgrenin ansiot on – toisin kuin Euroopan koulutussäätiö on väittänyt – arvioitu kokonaisuudessaan tyydyttäviksi, jopa hyviksi (ajanjaksolla 1997–2000 ja vuonna 2003).

51 Virkamiestuomioistuin on lisäksi korostanut, että hyvin kielteisiä arviointeja oli laatinut erityisesti kaksi henkilöä eli apulaisjohtaja H, jonka sihteeri Landgren oli vuoden 2002 tammikuusta vuoden 2003 tammikuuhun, ja osastopäällikkö S, jonka sihteeri Landgren niin ikään oli 1.2.2003–30.6.2004.

52 Virkamiestuomioistuin on kuitenkin yhtäältä katsonut vuoden 2002 arviointikertomuksen luonnoksen osalta, että kyseistä tekstiä ei laadittu koskaan valmiiksi ja että tämän lisäksi myös apulaisjohtaja P:n, jonka alaisena Landgren niin ikään oli työskennellyt saman ajanjakson aikana, laatima arviointi oli paljon myönteisempi, koska P katsoi Landgrenin suorittaneen työtehtävänsä tyydyttävästi, jopa hyvin, vaikka hän myönsikin, että Landgrenin suorituksissa oli joitakin puutteita, jotka johtuivat hänen mukaansa osittain liiallisesta töiden määrästä.

53 Virkamiestuomioistuin on toisaalta katsonut, että T:n, jonka alaisena Landgren oli myös työskennellyt, 18.3.2004 vuodelta 2003 laatima arviointikertomus, jonka R oli allekirjoittanut 31.3.2004 – eli noin kaksi kuukautta ennen keskusteluja, joiden aikana hän oli ilmoittanut Landgrenille aikomuksestaan irtisanoa tämän työsopimus – oli viimeksi mainitulle erityisen myönteinen. Virkamiestuomioistuin on korostanut erityisesti, että tämän arviointikertomuksen mukaan Landgren ”[oli] saavuttanut hänelle vuodelle 2003 asetetut pääasialliset tavoitteet – – [oli] kyennyt suorittamaan hänelle kuuluvat tehtävät tosiasiallisesti ja tehokkaasti määräaikoja noudattaen – – [oli] osoittanut kykyä keskittyä työhönsä, vaikka hän [oli] samanaikaisesti huolehtinut lukuisista tehtävistä – – [oli] yrittänyt merkittävästi parantaa muistiaan – – [oli] parantanut tietojenkäsittelyyn liittyviä taitojaan – – [oli] säilyttänyt hyvät ja ystävälliset mutta silti kunnioittavat suhteet työtovereihinsa”.

54 Virkamiestuomioistuin on lisäksi todennut, että asiakirjoista ei ilmene, että Landgrenin työsuoritukset olisivat yllättäen heikentyneet T:n hänestä vuoden 2004 maaliskuussa laatiman viimeisen arviointikertomuksen, jossa hänen kiitettiin täyttäneen tehtävänsä tehokkaasti määräaikoja noudattaen, ja kolme kuukautta myöhemmin tehdyn irtisanomispäätöksen välillä.

55 Virkamiestuomioistuin on tämän johdosta katsonut, että irtisanomispäätöksessä oli ilmeinen arviointivirhe ja että se oli kumottava.

56 Todettuaan, että Landgren oli ilmoittanut, että hänen terveydentilansa on merkittävästi heikentynyt ja että hän ei fyysisesti kykene aloittamaan uudelleen työskentelyä Euroopan koulutussäätiössä, virkamiestuomioistuin on neljänneksi ja viimeiseksi katsonut, että sen on Landgrenin edun mukaisesti kumoamistuomion tehokkaan vaikutuksen takaamiseksi käytettävä täyttä harkintavaltaa, joka sille on myönnetty luonteeltaan taloudellisissa riita-asioissa, ja kehotettava Euroopan koulutussäätiötä suojaamaan asianmukaisella tavalla Landgrenin oikeuksia siten, että se pyrkii tapauksessa oikeudenmukaiseen ratkaisuun (ks. vastaavasti asia C-242/90 P, komissio v. Albani ym., tuomio 6.7.1993, Kok., s. I-3839, 13 kohta ja asia T-10/02, Girardot v. komissio, tuomio 31.3.2004, Kok. H., s. I-A-109 ja II-483, 89 kohta).

57 Virkamiestuomioistuin kehotti siten asianosaisia ensinnäkin pyrkimään sopimukseen Landgrenin laitonta irtisanomista koskevan kohtuullisen rahallisen korvauksen vahvistamiseksi ja toiseksi ilmoittamaan näin vahvistetun määrän tai tällaisen sopimuksen puuttuessa esittämään sille tältä osin käsityksensä korvauksen määrästä kolmen kuukauden kuluessa valituksenalaisen tuomion julistamisesta.

Valitus

I *Asian käsittely*

58 Euroopan koulutussäätiö on tehnyt nyt käsiteltävänä olevan valituksen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kirjaamoon 22.12.2006 toimittamallaan valituskirjelmällä.

59 Komissio pyysi 26.3.2007 saada osallistua oikeudenkäyntiin väliintulijana. Muutoksenhakujaoston puheenjohtaja hyväksyi 19.4.2007 antamallaan määräyksellä komission väliintulijaksi tukemaan Euroopan koulutussäätiön vaatimuksia.

60 Landgren toimitti vastineensa 16.4.2007.

61 Euroopan koulutussäätiö pyysi 4.6.2007 päivätyllä kirjeellään ylivoimaiseen esteeseen vedoten, että se saisi toimittaa vastauskirjelmän, vaikka määräaika tällaisen pyynnön esittämiselle oli päättynyt 10.5.2007. Muutoksenhakujaoston puheenjohtaja hylkäsi tämän pyynnön 12.6.2007 tekemällään päätöksellä.

62 Komissio toimitti väliintulokirjelmänsä 6.6.2007. Euroopan koulutussäätiö toimitti huomautuksensa tästä kirjelmästä 19.7.2007 ja Landgren 28.8.2007.

63 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin (muutoksenhakujaosto) totesi esittelevän tuomarin kertomuksen perusteella, etteivät asianosaiset olleet esittäneet istunnon pitämistä koskevaa pyyntöä kirjallisen käsittelyn päättymisen ilmoittamisesta alkavan kuukauden määräajan kuluessa, ja päätti työjärjestyksen 146 artiklan mukaisesti ratkaista asian ilman suullista käsittelyä.

II *Asianosaisten ja väliintulijan vaatimukset*

64 Euroopan koulutussäätiö vaatii, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin

– kumoaa valituksenalaisen tuomion ja tämän johdosta katsoo yhtäältä, että ensimmäisessä oikeusasteessa riitautettu irtisanomispäätös on pätevä, ja toisaalta, että Landgrenille suoritettavalle korvaukselle ei ole oikeudellista perustaa, ja

– velvoittaa Landgrenin korvaamaan oikeudenkäyntikulut virkamiestuomioistuimessa käydystä oikeudenkäynnistä aiheutuneet kulut mukaan lukien.

65 Landgren vaatii, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin

– hylkää valituksen

– toissijaisesti hyväksyy hänen ensimmäisessä oikeusasteessa esittämänsä vaatimukset

– velvoittaa Euroopan koulutussäätiön korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

66 Komissio vaatii, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin

– kumoaa valituksenalaisen tuomion ja

– tämän johdosta ensisijaisesti katsoo, että ensimmäisessä oikeusasteessa nostetun kanteen tai ainakin siihen sisältyvien korvausvaatimusten tutkittavaksi ottamisen edellytykset puuttuivat, tai

– toissijaisesti hyväksyy Euroopan koulutussäätiön vaatimukset.

Oikeudellinen arviointi

I *Valituksen tutkittavaksi ottaminen*

A *Asianosaisten ja väliintulijan lausumat*

67 Landgren väittää, että valitus on kokonaisuudessaan jätettävä tutkimatta, koska Euroopan koulutussäätiö on hyväksynyt valituksenalaisen tuomion. Hän viittaa tältä osin yhteisöjen tuomioistuimen asiassa C-248/99 P, Ranska vastaan Monsanto ja komissio, 8.1.2002 antamaan tuomioon (Kok., s. I-1, 31 kohta), jonka mukaan tuomion hyväksyminen on omiaan estämään siitä tehdyn valituksen tutkittavaksi ottamisen.

68 Landgrenin mukaan nyt käsiteltävänä olevassa asiassa tuomion hyväksyminen ilmenee Euroopan koulutussäätiön edustajan 10.11.2006 lähettämästä kirjeestä, joka on yksipuolinen oikeustoimi, jolla mukaudutaan valituksenalaiseen tuomioon ja luovutaan käyttämästä säädettyjä muutoksenhakukeinoja tämän tuomion osalta.

69 Landgren nimittäin katsoo, että jos Euroopan koulutussäätiöllä oli aikomus valittaa valituksenalaisesta tuomiosta, sen olisi pitänyt olla tekemättä tuomion täytäntöönpanoa koskevaa ehdotusta, ennen kuin se valittaa siitä ja pyytää virkamiestuomioistuimessa vireillä olevan oikeudenkäynnin keskeyttämistä tämän perusteella.

70 Landgren toteaa, että Euroopan koulutussäätiö oli pidättämättä itselleen oikeutta mahdollisen valituksen tekemiseen kuitenkin päinvastoin kehottanut häntä laatimaan sille ehdotuksen korvaussopimuksen tekemiseksi tai ehdotuksen puuttuessa esittämään virkamiestuomioistuimelle käsityksensä korvauksen määrästä. Tällaisella sopimuksella tai käsityksellä riita-asia olisi ratkaistu lopullisesti, ja mitään valitusta ei olisi enää voitu tehdä, koska korvausvelvollisuus ei olisi enää seurannut valituksenalaisesta tuomiosta vaan kyseisestä sopimuksesta tai käsityksestä.

71 Landgrenin mukaan Euroopan koulutussäätiö oli 10.11.2006 lähettämässään kirjeessä siten ilmoittanut toivovansa, että hänen kanssaan päästäisiin yhteisymmärrykseen. Landgren huomauttaa tältä osin, että jos Euroopan koulutussäätiö oli harkinnut valituksen tekemistä, olisi ollut yhdentekevää, pääsevätkö osapuolet sopimukseen, sillä valitus olisi väistämättä saattanut sen riidanalaiseksi.

72 Landgren katsoo, että tämä käsitys saa tukea Euroopan koulutussäätiön toteamuksesta, jonka mukaan oli toivottavaa, että Landgren toimittaa ehdotuksensa sille mahdollisimman pian, jotta korvauksen maksu voitaisiin kohdistaa vuoden 2006 talousarvioon. Landgrenin mukaan tästä on pääteltävä, että Euroopan koulutussäätiö oli siis todella aikonut panna valituksenalaisen tuomioon täytäntöön lopullisesti, koska päinvastaisessa tapauksessa olisi ollut merkityksetöntä, kohdistetaanko maksu vuoden 2006 vai vuoden 2007 talousarvioon.

73 Kun Euroopan koulutussäätiö on ensin 5.12.2006 päivätyssä kirjeessään pidättänyt itselleen oikeuden valittaa valituksenalaisesta tuomiosta ja tämän jälkeen 8.12.2006 peruuttanut vahingonkorvausta koskevan ehdotuksensa, jonka se oli esittänyt 5.12.2006 päivätyssä kirjeessään, ja lopuksi tehnyt nyt käsiteltävänä olevan valituksen, se on Landgrenin mukaan loukannut oikeusvarmuuden periaatetta, etenkin kun 10.11.2006 esitetty ehdotus oli hyväksytty.

74 Landgren väittää lisäksi, että vaikka ei olisi aihetta katsoa, että Euroopan koulutussäätiö on 10.11.2006 lähetetyssä kirjeessä hyväksynyt valituksenalaisen tuomion, hänelle on Euroopan koulutussäätiön edustajan antamien täsmällisten, yhtäpitävien ja ehdottomien vakuuttelujen perusteella syntynyt perusteltu luottamus siihen, että tämä tuomio pannaan täytäntöön nopeasti ja lopullisesti. Kun Euroopan koulutussäätiö on 5.12.2006 päivätyssä kirjeessään ensin pidättänyt oikeuden valittaa valituksenalaisesta tuomiosta, 8.12.2006 peruuttanut korvausta koskevan ehdotuksensa, jonka se oli esittänyt 5.12.2006 päivätyssä kirjeessään, ja sitten tehnyt nyt käsiteltävänä olevan valituksen, se on Landgrenin mukaan loukannut luottamuksensuojan periaatetta. Tällainen kannan muutos on lisäksi omiaan herättämään epäilyjä siitä, millainen henkilökohtainen ja konkreettinen intressi Euroopan koulutussäätiöllä on riidan ratkaisun osalta. Komission väliintulohakemus vahvistaa tämän, sillä siitä ilmenee, että intressi, joka pyritään turvaamaan, liittyy todellisuudessa vaikutuksiin, joita valituksenalaisella tuomiolla on oikeuskäytäntöön perustuvaan käytäntöön, jonka mukaan väliaikaisten toimihenkilöiden irtisanomisia ei tarvitse perustella.

75 Euroopan koulutussäätiö ja komissio katsovat, että nämä väitteet ja perustelut ovat perusteettomia.

B *Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta*

76 Riippumatta siitä, sovelletaanko hyväksymisen käsitettä yhteisön toimielimen päätöksestä nostetun kumoamiskanteen yhteydessä, on muistutettava, että EY 233 artiklasta ilmenee, että toimielimen, jonka säädös on julistettu mitättömäksi, on toteutettava tuomion täytäntöön panemiseksi tarvittavat toimenpiteet.

77 Nyt käsiteltävänä olevassa asiassa virkamiestuomioistuin on kehottanut Euroopan koulutussäätiötä suojaamaan asianmukaisella tavalla Landgrenin oikeuksia siten, että se pyrkii tapauksessa oikeudenmukaiseen ratkaisuun. Valituksenalaisen tuomion tuomiolauselman 2 kohdan mukaan virkamiestuomioistuin on siten katsonut, että asianosaisten on esitettävä kolmen kuukauden määräajassa tuomion julistamisesta joko yhteisellä sopimuksella vahvistamansa, irtisanomispäätöksen lainvastaisuuteen perustuvan rahallisen korvauksen määrä tai tällaisen sopimuksen puuttuessa käsityksensä tästä korvauksen määrästä.

78 On vielä todettava, että EY 244 artiklan mukaan virkamiestuomioistuimen tuomiot pannaan täytäntöön noudattaen, mitä EY 256 artiklassa määrätään.

79 Tästä seuraa, että kun otetaan huomioon valituksenalaisen tuomion tuomiolauselma tuomion perustelujen ja erityisesti sen 93 kohdan valossa luettuna, Euroopan koulutussäätiö oli velvollinen kääntymään Landgrenin puoleen yrittääkseen päästä sopimukseen rahallisesta korvauksesta, joka tuomiossa oli määrätty suoritettavaksi Landgrenille. Lisäksi Landgren itse toteaa 22.11.2006 päivätyssä kirjeessään, että ”on [Euroopan koulutussäätiön] tehtävä esittää [hänelle] – – korvausta koskeva ehdotus, jonka perusteella hän lausuu kantansa, etenkin kun kumoamistuomion täytäntöönpaneminen selvästi on vastaajana olevan toimielimen tehtävä”.

80 Koska yhteisöjen tuomioistuimen perussäännön liitteessä I olevan 12 artiklan mukaan muutoksenhaulla ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa ei ole lykkäävää vaikutusta, pelkästään se seikka, että Euroopan koulutussäätiö kääntyi Landgrenin puoleen pannakseen virkamiestuomioistuimen tuomion täytäntöön, ei merkinnyt, että se luopui hakemasta muutosta. Joka tapauksessa on todettava, että koska luopuminen muutoksenhakukeinon käyttämisestä johtaa oikeuden menettämiseen, se voi johtaa valituksen tutkimatta jättämiseen vain siinä tapauksessa, että luopuminen voidaan todeta selvästi ja ehdottomasti.

81 Nyt käsiteltävänä olevassa asiassa ei selvästikään ole kysymys tällaisesta tilanteesta. Sen lisäksi, että 10.11.2006 lähetetyssä kirjeessä ei millään tavalla tuoda esiin tällaista luopumista, 5.12.2006 päivätyssä kirjeessä, joka on lähetetty vastauksena 22.11.2006 päivättyyn Landgrenin vastaukseen, Euroopan koulutussäätiö toteaa nimenomaisesti,

että se ”lisäksi pidättää itselleen oikeuden hakea tästä ehdotuksesta riippumatta muutosta [virkamiestuomioistuimen] 26.10.2006 antamaan tuomioon”.

82 Tältä osin on merkityksetöntä, että Euroopan koulutussäätiö on saattanut todeta, että se toivoo pääsevänsä yhteisymmärrykseen Landgrenin kanssa, sillä tämä todistaa pelkästään halusta panna virkamiestuomioistuimen tuomio täytäntöön vilpittömässä mielessä. On samaten todettava, että kun otetaan huomioon, että muutoksenhaulla ei ole lykkäävää vaikutusta, Euroopan koulutussäätiön toive, että Landgrenille suoritettava korvaus voitaisiin kohdentaa vuoden 2006 talousarvioon, ei välttämättä merkitse, että Euroopan koulutussäätiö ei aikonut hakea muutosta, eikä sitäkään suuremmalla syyllä, että se olisi virallisesti luopunut muutoksenhausta.

83 Samoista syistä Landgren ei voi arvostella Euroopan koulutussäätiötä luottamuksensuojan periaatteen loukkaamisesta. On nimittäin muistutettava, että erittäin vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan jokaisella yksityisellä on oikeus vedota kyseiseen periaatteeseen silloin, kun hänen tilanteestaan käy ilmi, että yhteisön hallintoelin on antamalla hänelle täsmällisiä vakuutteluja synnyttänyt hänelle perusteltuja odotuksia. Annettujen vakuuttelujen on lisäksi oltava sovellettavien oikeussäännösten mukaisia (asia C-213/06 P, Euroopan jälleenrakennusvirasto v. Karatzoglou, tuomio 18.7.2007, Kok., s. I-6733, 33 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen). Siinäkin tapauksessa, että riita-asian asianosaisen asemassa olevaa Euroopan koulutussäätiötä vastaan voitaisiin vedota hallintotoimintaan sovellettavasta luottamuksensuojan periaatteesta johtuviin vaatimuksiin, riittää, kun todetaan, että edellä esitetystä ilmenee, ettei Euroopan koulutussäätiö ole antanut Landgrenille mitään täsmällistä vakuuttelua mahdollisesta riidan lopullisesta ratkaisusta.

84 Oikeudenkäyntiväite on siis hylättävä.

II *Eräiden vaatimusten tutkittavaksi ottaminen*

A *Asianosaisten lausumat*

85 Landgren väittää, että Euroopan koulutussäätiön vaatimukset, joilla pyritään siihen, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin tunnustaa irtisanomispäätöksen laillisuuden ja sen, että virkamiestuomioistuimen asettamalle vahingonkorvausvelvollisuudelle ei ole oikeudellista perustaa, on jätettävä tutkimatta. Hänen mukaansa nämä vaatimukset eivät täytä työjärjestyksen 139 artiklassa asettuja vaatimuksia, koska ne eivät vastaa Euroopan koulutussäätiön virkamiestuomioistuimessa esittämiä vaatimuksia. Niitä ei voida myöskään tulkita niin, että niillä pyrittäisiin siihen, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin hyväksyy Euroopan koulutussäätiön ensimmäisessä oikeusasteessa esittämät vaatimukset. Landgrenin mukaan Euroopan koulutussäätiö on nimittäin esittänyt tällaisia vaatimuksia ikään kuin ne seuraisivat pelkästä valituksenalaisen tuomioistuimen kumoamisesta eivätkä asian käsittelemisestä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa.

86 Landgren toteaa lisäksi, ettei ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimella ole toimivaltaa ratkaista asiaa. Hän päättelee edellä todetusta, että valitus on ymmärrettävä niin, että sillä pyritään vain valituksenalaisen tuomion kumoamiseen eikä Landgrenin tilanteen kyseenalaistamiseen. Euroopan koulutussäätiön oikeussuojaintressin henkilökohtaisuus ja konkreettisuus on Landgrenin mukaan näin ollen kyseenalainen, ja valitus pitäisi hylätä kokonaisuudessaan.

B *Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta*

87 Kuten Landgren toteaa, muutoksenhakuasteen tuomioistuimella ei ole yhtään sen enempää kuin alemman oikeusasteen tuomioistuimellakaan toimivaltaa esittää yleisluonteisia toteamuksia, jotka menevät asian nimenomaisten rajojen ulkopuolelle. Euroopan koulutussäätiön vaatimukset, joissa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuinta pyydetään tunnustamaan irtisanomispäätöksen laillisuus ja se, että virkamiestuomioistuimen asettamalla korvausvelvollisuudella ei ole oikeudellista perustaa, on siis jätettävä tutkimatta, mitä Euroopan koulutussäätiö ei sitä paitsi edes kiistä.

88 Vaikka Euroopan koulutussäätiö olisi näillä vaatimuksilla ilmaissut toiveensa, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ratkaisisi asian lopullisesti, on todettava, että yhteisöjen tuomioistuimen perussäännön liitteessä I olevassa 13 artiklassa joka tapauksessa määrätään, että jos muutoksenhaku todetaan aiheelliseksi, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin kumoaa virkamiestuomioistuimen päätöksen ja ratkaisee asian itse mutta palauttaa asian virkamiestuomioistuimen ratkaistavaksi, jos asia ei ole ratkaisukelpoinen. Sillä, onko Euroopan koulutussäätiö vaatinut, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ratkaisee asian itse, ei siten ole merkitystä.

III *Ensimmäisessä oikeusasteessa nostetun kanteen tutkittavaksi ottaminen*

A *Asianosaisten ja väliintulijan lausumat*

89 Komissio väittää, että virkamiestuomioistuimen olisi pitänyt jättää Landgrenin ensimmäisessä oikeusasteessa nostama kanne tutkimatta.

90 Komissio nimittäin katsoo, että koska Landgrenin ja Euroopan koulutussäätiön tekemässä työsopimuksessa määrättiin, että toimielin tai toimihenkilö voi irtisanoa sopimuksen palvelussuhteen ehtojen 47–50 artiklassa esitetyin edellytyksin, kanne irtisanomispäätöksestä, jonka Euroopan koulutussäätiö teki henkilöstösääntöjen 47 artiklan perusteella sopimuksen ehtojen mukaisesti, nostettiin myöhässä.

91 Komissio korostaa, että yhteisöjen tuomioistuin on asiassa C-417/05 P, komissio vastaan Fernández Gómez, 14.9.2006 antamassaan tuomiossa (Kok., s. I-8481) kumonnut ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen ensimmäisenä oikeusasteena antaman tuomion ja katsonut, että kanne, jonka kyseessä ollut väliaikainen toimihenkilö oli nostanut komission päätöksestä olla uusimatta hänen sopimustaan, oli jätettävä tutkimatta. Yhteisöjen tuomioistuin totesi, että työsopimuksen mukaan tätä ei voitu uusia. Muistutettuaan, että ainoastaan työsopimuksesta seurasi oikeusvaikutuksia henkilöstösäännöissä tarkoitetuille henkilöille, yhteisöjen tuomioistuin totesi, että väliaikainen toimihenkilö ei ollut riitauttanut työsopimusta henkilöstösäännöissä säädetyssä määräajassa, joten hän ei voinut riitauttaa tämän sopimuksen

nimenomaisten määräysten mukaisesti tehtyä päätöstä. Komission mukaan nyt käsiteltävänä olevassa asiassa on noudatettava vastaavaa päättelyä.

92 Komissio myöntää lisäksi, että yhteisöjen tuomioistuimen perussäännön 40 artiklasta ja vakiintuneesta oikeuskäytännöstä seuraa, että koska Euroopan koulutussäätiö ei ole vedonnut ensimmäisessä oikeusasteessa nostetun kanteen tutkittavaksi ottamisen edellytysten puuttumiseen sen enempää virkamiestuomioistuimessa kuin muutoksenhakuvaiheessa, komissio ei voi väliintulijana esittää tällaista vaatimusta.

93 Koska kysymys on kuitenkin ehdottomasta prosessinedellytyksestä, virkamiestuomioistuimen olisi komission mukaan pitänyt ottaa se huomioon omasta aloitteestaan (asia C-313/90, CIRFS ym. v. komissio, tuomio 24.3.1993, Kok., s. I-1125, Kok. Ep. XIV, s. I-95, 28 ja 29 kohta ja asia T-193/02, Piau v. komissio, tuomio 26.1.2005, Kok., s. II-209, 36 ja 37 kohta).

94 Komission mukaan tältä osin on merkityksetöntä, että tämän ehdottoman prosessinedellytyksen puuttuminen tutkitaan tuomioistuimen omasta aloitteesta vasta muutoksenhakuvaiheessa. Komissio toteaa yhtäältä, että jos ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ei itse voisi todeta, että asian tutkittavaksi ottamisen edellytykset puuttuvat tällä tavoin, se joutuisi ratkaisemaan asian, jonka tutkittavaksi ottamisen edellytykset todellisuudessa puuttuvat. Toisaalta kysymys siitä, voidaanko ensimmäisessä oikeusasteessa nostettu kanne ottaa tutkittavaksi, on oikeuskysymys, joka ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen on siten tutkittava omasta aloitteestaan muutoksenhakuvaiheessa.

95 Euroopan koulutussäätiö yhtyy komission väliintulokirjelmästä esittämissään huomautuksissa komission perusteluihin ja katsoo, että ensimmäisessä oikeusasteessa nostetun kanteen tutkittavaksi ottamisen edellytykset puuttuivat, koska se oli nostettu myöhässä. Euroopan koulutussäätiö toteaa lisäksi, että komissiolla on oikeus vedota tähän oikeusjärjestyksen perusteita koskevaan perusteeseen muutoksenhakuvaiheessa, vaikka Euroopan koulutussäätiö ei ollut vaatinut, että kanne on jätettävä tutkimatta.

96 Landgren väittää, että ensimmäisessä oikeusasteessa nostetun kanteen tutkittavaksi ottamisen edellytysten puuttumista koskeva komission peruste on jätettävä tutkimatta, koska valittaja ei ole vedonnut siihen ja koska siihen ei myöskään ollut vedottu ensimmäisessä oikeusasteessa.

97 Landgren väittää toissijaisesti, että ensimmäisessä oikeusasteessa nostetun kanteen tutkittavaksi ottamisen edellytysten puuttumista koskeva peruste on perusteeton.

B *Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta*

98 Komissio väittää, että virkamiestuomioistuimen olisi pitänyt ottaa omasta aloitteestaan huomioon, että ensimmäisessä oikeusasteessa nostetun kanteen tutkittavaksi ottamisen edellytykset puuttuivat. Komission mukaan irtisanomispäätöksellä ei nimittäin ollut sellaisia oikeusvaikutuksia, jotka olisivat olleet itsenäisiä suhteessa työsopimukseen, jossa määrättiin, että työsuhde voitiin irtisanoa palvelussuhteen ehtojen 47 artiklassa säädetyillä edellytyksillä. Irtisanomispäätöksessä nimenomaan irtisanottiin sopimus näillä edellytyksillä. Komission mukaan kanne ensimmäisessä oikeusasteessa oli siten nostettu myöhässä.

99 Ilman että olisi edes tarpeen lausua siitä, voidaanko tämä peruste, johon Euroopan koulutussäätiö ei ole vedonnut ja jota ei ole käsitelty ensimmäisessä oikeusasteessa, ottaa tutkittavaksi, on todettava, että se on joka tapauksessa hylättävä perusteettomana (asia C-23/00 P, neuvosto v. Boehringer, tuomio 26.2.2002, Kok., s. I-1873, 52 kohta).

100 Nyt käsiteltävänä olevan asian olosuhteet nimittäin poikkeavat merkittävästi edellä 91 kohdassa mainitussa asiassa komissio vastaan Fernández Gómez annettuun tuomioon johtaneen asian olosuhteista.

101 Viimeksi mainitussa tuomiossa yhteisöjen tuomioistuin katsoi, että nimittävän viranomaisen kielteinen vastaus väliaikaisen toimihenkilön määräaikaisen sopimuksen pidentämistä koskevaan pyyntöön ei ollut asianomaiselle vastainen toimi, koska jo kyseisen sopimuksen määräyksissä, sellaisina kuin niitä oli selvennetty ensimmäisessä oikeusasteessa kantajana esiintyneelle henkilölle lähetetyssä saatekirjeessä, määrättiin, että sopimusta ei voitu uusia. Yhteisöjen tuomioistuin arvioi, että nimittävän viranomaisen vastaukseen ei sisältynyt mainittuihin sopimusmääräyksiin nähden mitään sellaista uutta seikkaa, joka olisi koskenut päivämäärää, jolloin sopimus päättyi, ja sopimuksen pidentämistä, eikä se voinut vaikuttaa niin, että olisi käynnistynyt uusi kanteen nostamiselle varattu määräaika.

102 Nyt esillä olevassa asiassa on todettava, että Landgren oli otettu palvelukseen toistaiseksi voimassa olleella väliaikaisen toimihenkilön työsopimuksella, jossa määrättiin, että toimielin tai toimihenkilö voi irtisanoa sopimuksen palvelussuhteen ehtojen 47–50 artiklassa säädetyissä tapauksissa. Työsopimus ei siten olisi päättynyt ilman irtisanomispäätöstä, joten Landgrenin työsuhde Euroopan koulutussäätiöön olisi jatkunut. Ei siis voida järkevästi väittää, että Landgrenin irtisanomista koskeva päätös ei ole hänelle vastainen toimi, sillä tämä päätös on muuttanut hänen oikeudellista asemaansa selvästi päättämällä hänen työsopimuksensa.

IV *Ensimmäinen valitusperuste, jonka mukaan perusteluvelvollisuuden laajuutta on sovellettu väärin*

103 Tällä valitusperusteella Euroopan koulutussäätiö väittää virkamiestuomioistuimen tehneen oikeudellisen virheen katsoessaan, että perusteluvelvollisuus koski palvelussuhteen ehtojen 47 artiklan c alakohdan i alakohdan mukaisesti tehtyä päätöstä irtisanoa väliaikainen toimihenkilö, jolla oli toistaiseksi voimassa oleva työsopimus.

A *Ensimmäisen valitusperusteen tehokkuus*

1. Asianosaisten ja väliintulijan lausumat

104 Landgren väittää, että valitusperuste, jonka mukaan virkamiestuomioistuin on soveltanut väärin perusteluvelvollisuuden laajuutta, on tehoton, koska se kohdistuu valituksenalaisen tuomion tarpeettomiin perusteluihin.

105 Se, että tuomion perustelut, jotka koskevat velvollisuutta perustella toistaiseksi voimassa olevan työsopimuksen nojalla työskentelevien väliaikaisten toimihenkilöiden irtisanomisesta tehtyjä päätöksiä, ovat tarpeettomia, ilmenee Landgrenin mukaan siitä, että virkamiestuomioistuin on yhtäältä hylännyt perusteluvelvollisuuden loukkaamisesta ensimmäisessä oikeusasteessa esitetyn kanneperusteen ja toisaalta kumonnut irtisanomispäätöksen todeten, että irtisanomispäätöksessä on ilmeinen arviointivirhe. Perusteluvelvollisuutta koskevat toteamukset ovat siten ”valituksenalaisen tuomion tuomiolauselmaan liittymättömiä”.

106 Euroopan koulutussäätiö ja komissio kiistävät tämän käsityksen paikkansapitävyyden ja katsovat, että virkamiestuomioistuimen päättely, joka koskee velvollisuutta perustella irtisanomispäätös, on vaikuttanut sen tutkimiseen, onko irtisanomispäätös asianmukainen.

2. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

107 Euroopan koulutussäätiö ja komissio väittävät pääasiallisesti, että koska perusteluvelvollisuus ei koske irtisanomispäätöstä, virkamiestuomioistuin ei olisi voinut eikä sen olisi pitänyt tutkia tämän päätöksen sisäistä laillisuutta.

108 Tältä osin on muistutettava, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan perusteluvelvollisuudella on tarkoitus yhtäältä antaa asianosaiselle riittävät tiedot sen arvioimiseksi, onko päätös asianmukainen vai onko siinä sellainen virhe, jonka perusteella sen laillisuus voidaan riitauttaa, ja toisaalta antaa tuomioistuimelle mahdollisuus valvoa päätöksen laillisuutta (ks. edellä 37 kohdassa mainittu asia Michel v. parlamentti, tuomion 22 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

109 Jos päätöksen perustelut puuttuvat kokonaan sekä itse päätösasiakirjan osalta että sen kirjallisen aineiston tai niiden asiayhteyttä koskevien seikkojen osalta, joita päätöksen tekemiseen on saattanut liittyä, tuomioistuin ei voi valvoa sen sisäistä laillisuutta, ja näin on siitä riippumatta, kuinka laajaa tämä valvonta on. Jollei päätöksen tekijällä olisi velvollisuutta esittää päätöksen tekemiseen johtaneita syitä, tuomioistuimen kyky täyttää sen käsiteltäväksi saatettujen asiakirjojen sisäisen laillisuuden valvontaa koskeva tehtävänsä – silloin kun sille on annettu tällainen tehtävä – samoin kuin yksityiselle oikeussubjektille annettu oikeussuoja vaarantuisivat ja riippuisivat päätöksen tekijän harkinnasta. Se, että toimielintä vaaditaan esittämään päätöstensä perustelut, liittyy siten erottamattomasti siihen, että tuomioistuimella on toimivalta valvoa, ovatko nämä päätökset perusteltuja, ja tämä valvonta on oikeusyhteisössä taattava samoin edellytyksin kaikille yksityisille oikeussubjekteille, jotka käyttävät oikeuttaan saada oikeussuojaa.

110 Siltä varalta, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin joutuu Euroopan koulutussäätiön ja komission vaatimin tavoin katsomaan, että palvelussopimukset tekevällä viranomaiselle ei ole mitään velvollisuutta perustella väliaikaisten toimihenkilöiden toistaiseksi voimassa olevien työsopimusten irtisanomista koskevia päätöksiä, jolloin palvelussopimukset tekevää viranomaista velvoittavat tässä yhteydessä vain palvelussuhteen ehtojen 47 artiklan c alakohdan i alakohdassa säädetyt irtisanomisaikoja koskevat edellytykset, on todettava, että koska ei ole kiistetty, että näitä edellytyksiä on noudatettu, tämä seikka vaikuttaisi sen määrittämiseen, kuinka laaja valvontavalta tuomioistuimella on näiden päätösten osalta, ja siis siihen, oliko se valvonta, jota virkamiestuomioistuin harjoitti nyt käsiteltävänä olevassa asiassa ilmeisen arviointivirheen osalta ja joka johti irtisanomispäätöksen kumoamiseen, lainmukaista.

111 Tästä seuraa, ettei tätä valitusperustetta voida suoraan hylätä tehottomana. On siis tutkittava, onko se aiheellinen.

B *Ensimmäisen valitusperusteen aiheellisuus*

112 Tässä valitusperusteessa on kolme osaa, joista ensimmäinen koskee palvelussuhteen ehtojen 47 artiklan rikkomista, sellaisena kuin tätä artiklaa on tulkittu oikeuskäytännössä, toinen virheellistä viittausta sopimuksiin ja yleissopimuksiin, joita ei voida soveltaa toimielinten ja niiden henkilöstön välisiin suhteisiin, ja kolmas ristiriitaa nimenomaisen perusteluvelvollisuuden ja sen toteamuksen välillä, että irtisanomispäätöksen perustelujen saaminen tietoon muilla keinoilla on lainmukaista.

1. Valitusperusteen ensimmäinen osa, jonka mukaan palvelussuhteen ehtojen 47 artiklaa, sellaisena kuin sitä on tulkittu oikeuskäytännössä, on rikottu

a) Asianosaisten ja väliintulijan lausumat

113 Euroopan koulutussäätiö muistuttaa, että palvelussuhteen ehtojen 47 artiklan c alakohdan i alakohdan mukaan väliaikaisen toimihenkilön palvelussuhde päättyy, kun kyseessä on toistaiseksi voimassa oleva työsopimus, työsopimuksessa mainitun irtisanomisajan päättyessä, niin että irtisanomisaika on vähintään yksi kuukausi jokaista tosiasiallista palvelusvuotta kohti, kuitenkin vähintään kolme kuukautta ja enintään kymmenen kuukautta.

114 Euroopan koulutussäätiön mukaan tästä seuraa, että toistaiseksi voimassa olevaa työsopimusta irtisanottaessa työnantajan ainoa velvollisuus on noudattaa sopimuksessa mainittua irtisanomisaikaa, edellyttäen, että tämä irtisanomisaika on palvelusuhteen ehtojen 47 artiklan c alakohdan i alakohdan mukainen.

115 Euroopan koulutussäätiö vetoaa tältä osin edellä 38 kohdassa mainituissa asioissa Schertzer vastaan parlamentti ja Speybrouck vastaan parlamentti annettuihin tuomioihin, joista ilmenee, että päätöksiä väliaikaisten toimihenkilöiden työsopimusten irtisanomisesta ei tarvitse perustella. Toisin kuin virkamiehet, joiden työpaikan pysyvyys taataan henkilöstösäännöissä, väliaikaiset toimihenkilöt kuuluvat sellaisen

erityisjärjestelmän alaisuuteen, jonka perustana on asianomaisen toimielimen kanssa tehty työsopimus. Jos tässä sopimuksessa määrätään nimenomaisesti sen yksipuolisesta irtisanomisesta mutta ei relevantteihin palvelussuhteen ehtoihin viittaamalla velvoiteta perustelemaan irtisanomista, henkilöstösääntöjen 25 artiklan vastaava soveltaminen, sellaisena kuin tästä säädetään yleisluonteisesti palvelussuhteen ehtojen 11 artiklassa, on poissuljettua.

116 Euroopan koulutussäätiö toteaa, että Landgrenin työsopimuksessa määrättiin pelkästään, että ”toimielin tai toimihenkilö voi irtisanoa tämän sopimuksen palvelussuhteen ehtojen 47–50 artiklassa yksilöidyistä syistä, edellyttäen, että näissä artikloissa säädettyjä edellytyksiä noudatetaan”. Koska palvelussuhteen ehtojen 47–50 artiklassa ei ole mitään viittausta palvelussuhteen ehtojen 11 artiklaan eikä sitäkään suuremmalla syyllä henkilöstösääntöjen 25 artiklan vastaavaan soveltamiseen, Euroopan koulutussäätiön ei nyt käsiteltävänä olevassa asiassa edellytetty perustelevan kyseessä olevan työsopimuksen irtisanomista. Euroopan koulutussäätiö tukeutuu tältä osin edellä 38 kohdassa mainitussa asiassa Hoyer vastaan komissio 17.3.1994 annettuun tuomioon ja edellä 38 kohdassa mainitussa asiassa Smets vastaan komissio annettuun tuomioon, joiden mukaan yksipuolista irtisanomista, josta mainitaan nimenomaisesti väliaikaisen toimihenkilön toistaiseksi voimassa olevassa työsopimuksessa, ei tarvitse perustella siitä riippumatta, kumpi osapuoli suorittaa irtisanomisen. Euroopan koulutussäätiö väittää, että näiden tuomioiden mukaan tämän perusteluvelvollisuudesta vapautuksen oikeuttaa se harkintavalta, joka annetaan palvelussuhteen ehtojen 47 artiklan c alakohdan i alakohdassa toimivaltaiselle viranomaiselle tällaisen sopimuksen irtisanomisen osalta. Tämän seikan osalta väliaikaisen toimihenkilön asema eroaa henkilöstösäännöissä tarkoitetun virkamiehen asemasta tavalla, joka estää virkamiehelle vastaisten päätösten perusteluvelvollisuutta koskevan henkilöstösääntöjen 25 artiklan vastaavan soveltamisen siitä huolimatta, että palvelussuhteen ehtojen 11 artiklassa viitataan yleisesti henkilöstösääntöjen 11–26 artiklaan, jotka koskevat virkamiesten oikeuksia ja velvollisuuksia.

117 Euroopan koulutussäätiön mukaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on edellä 38 kohdassa mainitussa asiassa Girardot vastaan komissio 6.6.2006 antamassaan tuomiossa (72 kohta) samaten katsonut, että väliaikainen toimihenkilö, jonka työsuhde perustuu sopimukseen, joka voidaan irtisanoa yksipuolisesti ja ilman perusteluja sovellettavaa oikeutta noudattaen, eroaa tältä osin olennaisesti virkamiehestä. Tämän saman tuomion mukaan virkamiehelle taattu työpaikan pysyvyys ei koske väliaikaista toimihenkilöä, koska tämän tehtävät ovat jo määritelmällisesti sellaisia, että niitä suoritetaan vain tietyn ajan.

118 Euroopan koulutussäätiö päättelee tämän perusteella, että virkamiestuomioistuin on tehnyt virheen viitatessaan valituksenalaisen tuomion 62 kohdassa palvelussuhteen

ehtojen 11 artiklaan, koska sääntely, jonka alainen väliaikainen toimihenkilö on, muodostuu työsopimuksesta, joka sitoo sopimuspuolia ja jonka edellä mainitussa määräyksessä, joka koskee toimielimen tai toimihenkilön yksipuolista irtisanomismahdollisuutta, viitataan vain palvelussuhteen ehtojen 47–50 artiklaan.

119 Euroopan koulutussäätiön mukaan tämän vuoksi on katsottava, että Landgrenin työsopimus irtisanottiin sopimuksessa mainittua irtisanomisaikaa ja palvelussuhteen ehtojen 47 artiklan c alakohdan i alakohtaa noudattaen ja ettei tältä osin ollut syytä vaatia erityisiä perusteluja.

120 Komissio katsoo ensinnäkin, että todetessaan, että Euroopan koulutussäätiö oli velvollinen perustelemaan irtisanomispäätöksen, virkamiestuomioistuin on lausunut kanteen ulkopuolisesta seikasta tai ainakin ylittänyt valtuutensa.

121 Komissio väittää, ettei Landgren ensimmäisessä oikeusasteessa vaatinut, että palvelussuhteen ehtojen 47 artiklaa on tulkittava niin, että siinä asetetaan perusteluvelvollisuus hallintoelimelle, joka haluaa irtisanoa väliaikaisen toimihenkilön työsopimuksen, vaan hän väitti, että tästä perusteluvelvollisuuden puuttumisesta huolimatta päätöksen oli kuitenkin perustuttava päteviin tosiseikkoja koskeviin ja oikeudellisiin perusteluihin.

122 Kun virkamiestuomioistuin on lausunut tällaisen perusteluvelvollisuuden olemassaolosta, se on komission mukaan muuttanut oikeusriidan kohdetta vastatessaan Euroopan koulutussäätiön esittämään väitteeseen (valituksenalaisen tuomion 60 kohta), jota ensimmäisessä oikeusasteessa kantajana esiintynyt asianosainen ei ollut tuonut esiin. Virkamiestuomioistuin on siten loukannut menettelyllisen yhdenvertaisuuden periaatetta estäessään Euroopan koulutussäätiötä lausumasta asianmukaisesti tästä kysymyksestä.

123 Komissio katsoo, että nämä väitteet ja perustelut voidaan ottaa tutkittaviksi, koska yhteisöjen tuomioistuimen perussäännön 40 artiklan neljäs kohta ja työjärjestyksen 116 artiklan 3 kohta eivät estä väliintulijaa esittämästä tukemansa asianosaisen väitteisiin nähden uusia tai niistä poikkeavia väitteitä, jottei sen väliintuloa rajoitettaisi pelkästään kantajan tai valittajan esittämien väitteiden toistoksi. Komission väitteillä ja

perusteluilla tuetaan Euroopan koulutussäätiön vaatimusta, jonka mukaan valituksenalainen tuomio on kumottava, koska virkamiestuomioistuin on soveltanut väärin perusteluvelvollisuuden laajuutta. Koska näillä väitteillä ja perusteluilla ei muuteta tai vääristetä kanteessa määriteltyä oikeudenkäynnin alaa, ne on komission mukaan siis otettava tutkittaviksi (asia C-245/92 P, Chemie Linz v. komissio, tuomio 8.7.1999, Kok., s. I-4643, 32 ja 33 kohta).

124 Komissio väittää toiseksi, että virkamiestuomioistuin on tehnyt oikeudellisia virheitä todetessaan, että perusteluvelvollisuus koskee toistaiseksi voimassa olevan sopimuksen yksipuolista irtisanomista.

125 Komissio toteaa ensinnäkin, että yhteisöjen tuomioistuimen ja ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen oikeuskäytäntö ei ole muuttunut sen oikeudessa väitetyksi tapahtuneen kehityksen jälkeen, johon virkamiestuomioistuin viittaa valituksenalaisen tuomion 65 kohdassa, koska ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on edellä 38 kohdassa mainitussa asiassa Girardot vastaan komissio 6.6.2006 antamassaan tuomiossa erityisesti toistanut, ettei perusteluvelvollisuutta ole.

126 Komissio toteaa seuraavaksi, että henkilöstösäännöt ovat oikeuskäytännön mukaan lex specialis (asia T-371/03, Le Voci v. neuvosto, tuomio 14.7.2005, Kok. H., s. I-A-209 ja II-957, 122 ja 123 kohta), joten sen säännökset voivat poiketa yleisistä oikeussäännöistä. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on lisäksi vahvistanut palvelussuhteen ehtojen erityisluonteen (asia T-102/95, Aubineau v. komissio, tuomio 11.7.1996, Kok. H., s. I-A-357 ja II-1053, 45 ja 46 kohta).

127 Komissio toteaa lopuksi, että vastoin virkamiestuomioistuimen valituksenalaisen tuomion 76 kohdassa esittämiä toteamuksia päätelmät, joiden mukaan perusteluvelvollisuus koskee irtisanomista, ovat ristiriidassa palvelussuhteen ehtojen 47 artiklan kanssa, sellaisena kuin yhteisöjen tuomioistuin ja ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ovat vakiintuneesti tulkinneet tätä. Komissio viittaa tältä osin edellä 38 kohdassa mainitussa asiassa Speybrouck vastaan parlamentti annettuun tuomioon, jossa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on sen mukaan katsonut, että perusteluvelvollisuus on olemassa vain palvelussuhteen ehtojen 49 artiklassa tarkoitetussa tapauksessa, jossa sopimus puretaan kurinpidollisista syistä.

128 Komission mukaan tämän perusteluvelvollisuudesta annetun vapautuksen vastapainona on velvollisuus noudattaa irtisanomisaikaa ja maksaa irtisanomiskorvaus. Virkamiestuomioistuin on valituksenalaisessa tuomiossa siis asettanut toimielimelle kaksinkertaisen velvollisuuden eli velvollisuuden perustella irtisanominen ja velvollisuuden maksaa irtisanomiskorvaus, joten toimielimelle asetetut vaatimukset ylittävät kurinpitosyistä tapahtuvaan työsopimuksen irtisanomiseen sovellettavat vaatimukset.

129 Komissio toteaa vielä, että koska virkamiestuomioistuimen päättelyä ei ilmeisesti voida soveltaa tapaukseen, jossa väliaikainen toimihenkilö irtisanoo työsopimuksensa yksipuolisesti, valituksenalaisella tuomiolla loukataan sopimuspuolten yhdenvertaisen kohtelun periaatetta, joka seuraa palvelussuhteen ehdoista ja oikeuskäytännöstä, jonka mukaan molemmilla sopimuspuolilla on oikeus irtisanoa sopimus yksipuolisesti (edellä 38 kohdassa mainittu asia Schertzer v. parlamentti, tuomion 47 kohta).

130 Landgren väittää, että Euroopan koulutussäätiö toistaa tässä valitusperusteessa lähestulkoon sanasta sanaan väitteet, jotka se oli jo esittänyt ensimmäisessä oikeusasteessa esittämässään vastauksessa. Tällaisia väitteitä ei voida ottaa tutkittaviksi muutoksenhakuvaiheessa, kun huomioon otetaan erityisesti yhteisöjen tuomioistuimen perussäännön 58 artikla.

131 Komission väitteestä, jonka mukaan virkamiestuomioistuin on lausunut kanteen ulkopuolisesta seikasta tai ainakin ylittänyt valtuutensa, Landgren toteaa, että väite on jätettävä tutkimatta, koska Euroopan koulutussäätiö ei ole vedonnut tähän perusteeseen sen enempää ensimmäisessä oikeusasteessa, vaikka virkamiestuomioistuin oli kehottanut sitä esittämään käsityksensä perusteluvelvollisuudesta, kuin muutoksenhakuvaiheessakaan. Kyse on siten uudesta perusteesta, jolla vääristetään tai muutetaan oikeudenkäynnin kohdetta ja joka on oikeuskäytännön mukaisesti jätettävä tutkimatta (asia T-114/02, BaByliss v. komissio, tuomio 3.4.2003, Kok., s. II-1279). Landgrenin mukaan väite on joka tapauksessa ilmeisen perusteeton.

132 Landgren katsoo samaten, että Euroopan koulutussäätiön ja komission väitteet, jotka koskevat sitä, ettei perusteluvelvollisuus koske toistaiseksi voimassa olevalla sopimuksella palvelukseen otettujen väliaikaisten toimihenkilöiden irtisanomista koskevia päätöksiä, ovat perusteettomia.

b) Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

Komission väite, jonka mukaan virkamiestuomioistuin on lausunut kanteen ulkopuolisesta seikasta tai ainakin ylittänyt valtuutensa

133 Koska tällä väitteellä pyritään valituksenalaisen tuomion kumoamiseen itsenäisesti, sitä on pidettävä valitusperusteena. Kuten Landgren toteaa, Euroopan koulutussäätiö ei lisäksi ole millään tavalla vedonnut tähän perusteeseen valituksessaan, eikä sitä voida yhdistää perusteluvelvollisuuden laajuuden virheellistä soveltamista koskevaan perusteeseen.

134 Euroopan koulutussäätiö ei nimittäin ole lausumissaan millään tavalla väittänyt, että virkamiestuomioistuin olisi mennyt joko Landgrenin kanteen tai Landgrenin kanneperusteissa määritellyn oikeudenkäynnin alan ulkopuolelle. Euroopan koulutussäätiö ei ole riitauttanut itse sitä seikkaa, että virkamiestuomioistuin on lausunut väliaikaisten toimihenkilöiden toistaiseksi voimassa olevien työsopimusten irtisanomista koskevasta perusteluvelvollisuudesta, vaan se on pelkästään riitauttanut sen, kuinka laajana virkamiestuomioistuin on pitänyt tätä velvollisuutta.

135 Kyseessä on näin ollen uusi peruste. Edellä 131 kohdassa mainitussa asiassa BaByliss vastaan komissio annetussa tuomiossa (417 kohta) hyväksytyn ratkaisun mukaisesti peruste on siis jätettävä tutkimatta. Tässä tuomiossa nimittäin todetaan, että vaikka yhteisöjen tuomioistuimen perussäännön 40 artiklan kolmas kohta ja ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 116 artiklan 3 kohta eivät estä väliintulijaa esittämästä tukemansa asianosaisen väitteistä poikkeavia tai niihin nähden uusia väitteitä, jottei sen väliintuloa rajoitettaisi pelkästään kanteessa esitettyjen väitteiden toistoksi, ei kuitenkaan voida katsoa, että nämä määräykset sallisivat sen muuttaa tai vääristää kanteessa määriteltyä oikeudenkäynnin alaa esittämällä uusia perusteita.

136 Peruste on joka tapauksessa myös perusteeton. Ensimmäisessä oikeusasteessa nostetun kanteen ensimmäisestä ja neljännestä kanneperusteesta nimittäin ilmenee, että

Landgren arvosteli Euroopan koulutussäätiötä siitä, ettei tämä ollut yhtäältä osoittanut, että irtisanomispäätös perustui oikeudellisesti pätevään perusteeseen, eikä toisaalta perustellut irtisanomispäätöstä siinä tapauksessa, että tämä perustui yleiseen epäpätevyyteen. Lisäksi Euroopan koulutussäätiö omisti vastauksessaan kokonaisen otsikon sille, ettei perusteluvelvollisuus koske irtisanomispäätöstä, ja totesi lopuksi, että sekä vastineessa että vastauksessa tämän päätöksen perustelemiseksi esitetyt toteamukset olivat vain toissijaisia.

137 Tästä seuraa, että asianosaiset käsittelivät perusteluvelvollisuutta ensimmäisessä oikeusasteessa. Virkamiestuomioistuin ei siten ylittänyt toimivaltaansa vastatessaan ensimmäisessä oikeusasteessa vastaajana olleen asianosaisen väitteeseen, ettei tällaista velvollisuutta ole olemassa, ja näin on sitäkin suuremmalla syyllä, kun perusteluvelvollisuuden laiminlyöntiä koskeva peruste on oikeusjärjestyksen perusteita koskeva peruste, joka tuomioistuimen on tutkittava omasta aloitteestaan (asia C-166/95 P, komissio v. Daffix, tuomio 20.2.1997, Kok., s. I-983, 24 kohta).

138 Lopuksi on todettava, että oikeudenkäyntiasiakirjoista ilmenee, että – kuten Landgren huomauttaa – suullista käsittelyä varten laaditussa valmistelevassa kertomuksessa nimenomaisesti kehotettiin Euroopan koulutussäätiötä täsmentämään, ”miten oli sovitettava yhteen yhtäältä se, ettei perusteluvelvollisuus koske väliaikaisen toimihenkilön toistaiseksi voimassa olevan työsopimuksen irtisanomista, mihin [Euroopan koulutussäätiö] on vedonnut vastauksessaan, ja toisaalta se, että tuomioistuimet valvovat tällaisen sopimuksen irtisanomista koskevan päätöksen laillisuutta”. Sen lisäksi, että väite, jonka mukaan virkamiestuomioistuin on loukannut kontradiktorista periaatetta, on todellisuudessa katsottava perusteeksi, jota ei voida ottaa tutkittavaksi, koska valittaja ei ole esittänyt sitä, tämä väite on ilmeisen perusteeton.

Velvollisuus perustella väliaikaisten toimihenkilöiden työsopimusten irtisanomista koskevat päätökset henkilöstösäännöt ja palvelussuhteen ehdot huomioon ottaen

– Tutkittavaksi ottaminen

139 Landgren katsoo, että valitusperusteen tämä osa on jätettävä tutkimatta, koska Euroopan koulutussäätiö vain toistaa ensimmäisessä oikeusasteessa jo esitettyjä väitteitä ja perusteluja.

140 Tältä osin on muistutettava, että EY 225 artiklasta, yhteisöjen tuomioistuimen perussäännön liitteessä I olevan 11 artiklan 1 kohdasta ja ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 138 artiklan 1 kohdan c alakohdasta seuraa, että valituksessa on ilmoitettava täsmällisesti sekä se, miltä kaikilta osin tuomion kumoamista vaaditaan, että ne oikeudelliset perusteet ja perustelut, joihin erityisesti halutaan vedota tämän vaatimuksen tueksi. Tätä edellytystä ei täytä valitus, jossa vain toistetaan virkamiestuomioistuimessa jo esitetyt perusteet ja väitteet, ilman että valitukseen edes sisältyisi perusteluja, joiden tarkoituksena olisi erityisesti osoittaa valituksenalaiseen tuomioon sisältyvä oikeudellinen virhe. Tällaisella valituksella tosiasiassa pyritään ainoastaan siihen, että virkamiestuomioistuimessa nostettu kanne tutkitaan uudelleen, mikä ei kuulu ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen toimivaltaan (ks. vastaavasti asia C-352/98 P Bergaderm ja Goupil v. komissio, tuomio 4.7.2000, Kok., s. I-5291, 34 ja 35 kohta).

141 On kuitenkin todettava, että jos valittaja riitauttaa sen, miten virkamiestuomioistuin on tulkinnut tai soveltanut yhteisön oikeutta, ensimmäisessä oikeusasteessa tutkittuja oikeuskysymyksiä voidaan käsitellä uudelleen valituksen yhteydessä. Muutoksenhakumenettelyn tarkoitus nimittäin jäisi osaksi toteutumatta, jollei valittaja voisi tällä tavoin perustaa valitustaan perusteisiin ja perusteluihin, jotka on esitetty jo virkamiestuomioistuimessa (ks. vastaavasti asia C-488/01 P, Martinez v. parlamentti, tuomio 11.11.2003, Kok., s. I-13355, 39 kohta).

142 Ei kuitenkaan ole epäilyjä siitä, että nyt käsiteltävänä olevassa asiassa Euroopan koulutussäätiö arvostelee virkamiestuomioistuinta siitä, että tämä on tulkinnut henkilöstösääntöjä ja palvelussuhteen ehtoja väärin katsoessaan, että perusteluvelvollisuus koski ensimmäisessä oikeusasteessa riitautettua irtisanomispäätöstä. Landgrenin oikeudenkäyntiväite on siten hylättävä.

– Asiakysymys

143 Kuten edellä 98–102 kohdassa on todettu, irtisanomispäätös on sen kohteena olevan väliaikaisen toimihenkilön kannalta päätös, joka muuttaa hänen oikeudellista asemaansa selvästi ja on siten hänelle vastainen toimi.

144 Henkilöstösääntöjen 25 artiklan toisen kohdan mukaan virkamiehelle vastaiset päätökset on perusteltava.

145 Väliaikaisiin toimihenkilöihin sovellettavan sääntelyn osalta on todettava, että palvelussuhteen ehtojen 11 artiklan ensimmäisen kohdan mukaan ”henkilöstösääntöjen 11–26 artiklan säännöksiä, jotka koskevat virkamiesten oikeuksia ja velvollisuuksia, sovelletaan vastaavasti”. Samassa säännöksessä täsmennetään kuitenkin, että ”sellainen väliaikainen toimihenkilö, jolla on määräaikainen työsopimus, voi kuitenkin saada henkilöstösääntöjen 15 artiklan toisessa kohdassa tarkoitettua virkavapautta henkilökohtaisista syistä enintään siksi ajaksi, joka hänen työsopimuksestaan on jäljellä”.

146 Palvelussuhteen ehtojen 11 artiklassa asetetaan siis periaate, jonka mukaan henkilöstösääntöjen 11–26 artiklaa sovelletaan väliaikaisiin toimihenkilöihin vastaavasti. Tästä periaatteesta on säädetty yksi ainoa nimenomainen poikkeus, joka koskee henkilöstösääntöjen 15 artiklan toisessa alakohdassa tarkoitetun henkilökohtaisista syistä myönnettävän virkavapauden pituutta, kun on kysymys väliaikaisesta toimihenkilöstä, jolla on määräaikainen työsopimus.

147 Asiassa merkityksellisiä säännöksiä tarkasteltaessa ei siten ilmene mitään perustetta katsoa, että henkilöstösääntöjen 25 artiklaa ei sovelleta väliaikaisten toimihenkilöiden toistaiseksi voimassa olevien työsopimusten irtisanomiseen.

148 On lisäksi todettava, että oikeuskäytännön mukaan tässä säännöksessä säädetty perusteluvelvollisuus, jossa vain toistetaan EY 253 artiklassa asetettu yleinen velvollisuus, on yhteisön oikeuden keskeinen periaate, josta voidaan poiketa ainoastaan pakottavista syistä (ks. edellä 37 kohdassa mainittu asia Huygens v. komissio, tuomion 105 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen), kuten virkamiestuomioistuin on perustellusti tähdentänyt valituksenalaisen tuomion 61 kohdassa. Kuten edellä 108 kohdassa on muistutettu, perusteluvelvollisuudella on nimittäin tarkoitus yhtäältä antaa asianosaiselle riittävät tiedot sen arvioimiseksi, onko päätös asianmukainen vai onko siinä sellainen virhe, jonka perusteella sen laillisuus voidaan riitauttaa, ja toisaalta antaa tuomioistuimelle mahdollisuus valvoa päätöksen laillisuutta (edellä 37 kohdassa mainittu asia Michel v. parlamentti, tuomion 22 kohta). Tämä velvollisuus auttaa siten takaamaan oikeuden tehokkaaseen oikeussuojaan, joka on jäsenvaltioiden yhteisestä valtiosääntöperinteestä johtuva yhteisön oikeuden yleinen periaate, joka on vahvistettu ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamisesta tehdyn, Roomassa 4.11.1950 allekirjoitetun yleissopimuksen 6 ja 13 artiklassa ja vahvistettu uudelleen Euroopan unionin perusoikeuskirjan 47 artiklassa (ks. asia C-432/05, Unibet, tuomio 13.3.2007, Kok., s. I-2271, 37 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen). Myös yhteisöjen tuomioistuin on painottanut työsuhteisiin liittyviä päätöksiä koskevan perusteluvelvollisuuden tärkeyttä todetessaan, että tehokas tuomioistuinvalvonta, jonka on voitava ulottua riidanalaisen päätöksen perustelujen lainmukaisuuden tutkimiseen, edellyttää yleisesti sitä, että asiaa käsittelevä tuomioistuin voi vaatia toimivaltaista viranomaista ilmoittamaan tekemänsä päätöksen perustelut. Kun kyse on erityisesti sen turvaamisesta, että perustamissopimuksessa yhteisön työntekijöille myönnettyä perusoikeutta suojataan tehokkaasti, on myös työntekijöiden voitava puolustaa tätä oikeutta parhaissa mahdollisissa olosuhteissa ja voitava asiaan vaikuttavista seikoista tietoisina harkita, onko heidän etujensa mukaista saattaa asia tuomioistuimen käsiteltäväksi (asia 222/86, Heylens ym., tuomio 15.10.1987, Kok., s. 4097, Kok. Ep. IX, s. 225, 15 kohta).

149 Näin laaja poikkeus yleisestä ja keskeisestä periaatteesta, jonka mukaan hallintoelin on velvollinen perustelemaan päätöksensä, erityisesti asianomaiselle vastaiset päätökset, voi olla seurausta vain yhteisön lainsäätäjän nimenomaisesta ja yksiselitteisestä tahdosta, jollaista ei ilmene tämänsisältöisenä henkilöstösääntöjen 25 artiklan ja palvelussuhteen ehtojen 11 artiklan yleisistä säännöksistä.

150 On todettava, että palvelussuhteen ehtojen 47 artiklassa ei säädetä myöskään, että perusteluvelvollisuus ei koske irtisanomispäätöksiä. Koska henkilöstösääntöjen 25 artikla on virkamiehen – ja palvelussuhteen ehtojen 11 artiklan mukaan väliaikaisen toimihenkilön – oikeuksia koskeva keskeinen periaate, ei voida hyväksyä, että pelkästään se seikka, että palvelussuhteen ehtojen 47 artiklassa ei säädetä nimenomaisesti, että tämän säännöksen nojalla tehdyt päätökset on perusteltava, sulkisi pois henkilöstösääntöjen 25 artiklan soveltamisen, sillä viimeksi mainittua säännöstä on tarkoitus soveltaa yleisesti ilman poikkeuksia. Palvelussuhteen ehtojen erityisluonne ja henkilöstösääntöjen lex specialis -luonne, mihin seikkoihin komissio on vedonnut, ovat siten merkityksettömiä, koska kummassakaan näistä säädöksistä ei poiketa nimenomaisesti EY 253 artiklasta, siltä osin kuin on kysymys väliaikaisten toimihenkilöiden toistaiseksi voimassa olevien työsopimusten irtisanomista koskevista päätöksistä.

151 On edelleen todettava, että vaikka Euroopan koulutussäätiön ja komission väittämin tavoin pitää paikkansa, että toimielimen ja väliaikaisen toimihenkilön työsuhde perustuu työsopimukseen, tässä ei voida kuitenkaan poiketa pakottavista lakisääteisistä edellytyksistä, joista säädetään palvelussuhteen ehdoissa, joissa viitataan perusteluvelvollisuuden osalta henkilöstösääntöihin. Näin ollen pelkästään sen seikan, että työsopimuksen mukaan se voidaan irtisanoa yksipuolisesti, kunhan irtisanomisaikaa noudatetaan, ei voida tulkita antavan palvelussopimukset tekevälle viranomaiselle oikeutta poiketa palvelussuhteen ehtojen 11 artiklasta ja henkilöstösääntöjen 25 artiklasta. On lisäksi huomautettava, että irtisanomisen yksipuolisuus, josta säädetään tällä tavalla, on eri asia kuin velvollisuus esittää irtisanomisen perustelut, koska yksipuolisuus liittyy vain siihen, ettei vaadita, että sopimuksen irtisanomista koskevan tahdon olisi oltava molemminpuolinen.

152 Lisäksi on todettava, että pitää samaten paikkansa, että palvelussuhteen ehtojen 49 artiklassa, joka koskee palvelussopimuksen irtisanomista ilman irtisanomisaikaa kurinpidollisista syistä siinä tapauksessa, että tilapäinen muuhun henkilöstöön kuuluva on vakavasti laiminlyönyt velvollisuutensa, säädetään, että ”perustellun päätöksen tekee 6 artiklan ensimmäisessä kohdassa tarkoitettu viranomainen sen jälkeen kun asianomaiselle on annettu mahdollisuus puolustautua”.

153 Siitä, että palvelussuhteen ehtojen 49 artiklassa nimenomaisesti muistutetaan henkilöstösääntöjen 25 artiklasta johtuvista vaatimuksista kurinpidollisista syistä tapahtuvien irtisanomisten osalta, ei kuitenkaan voida tehdä vastakohtaispäätelmää, että näitä vaatimuksia ei sovelleta muista kuin kuripidollisista syistä tapahtuviin irtisanomisiin. Tällainen päättely olisi omiaan johtamaan siihen ratkaisuun, että henkilölle vastaisen päätöksen perustelemista on vaadittava vain siinä tapauksessa, että

tästä velvollisuudesta säädetään nimenomaisesti säännöksessä, joka on kyseisen päätöksen oikeudellisena perustana, vaikka tällainen tulkinta ei saa tukea sen enempää itse henkilöstösääntöjen 25 artiklan tarkoituksesta kuin oikeuskäytännöstä. Lisäksi yhdenmukaisen tulkinnan periaatteesta seuraa, että koska palvelussuhteen ehtojen 47 ja 49 artikla ovat oikeudellisesti alemmanarvoisia oikeussääntöjä kuin perustamissopimus, niitä on tulkittava mahdollisimman suuressa määrin perustamissopimuksen valossa ja nyt käsiteltävänä olevassa asiassa erityisesti EY 253 artiklan vaatimuksia noudattaen.

154 Lisäksi on hylättävä komission väite, jonka mukaan perusteluvelvollisuutta, joka asetetaan palvelussopimukset tekevälle viranomaiselle siinä tapauksessa, että työsopimus irtisanotaan palvelussuhteen ehtojen 47 artiklan c alakohdan i alakohdan perusteella, ei voida hyväksyä, koska se johtaa siihen, että palvelussopimukset tekevälle viranomaiselle asetetaan kaksinkertainen velvollisuus eli perusteluvelvollisuus ja velvollisuus maksaa irtisanomiskorvaus, joten sille asetetut vaatimukset ovat raskaampia kuin kurinpidollisista syistä tapahtuvaan työsopimuksen irtisanomiseen sovellettavat vaatimukset.

155 On nimittäin yhtäältä todettava, että väliaikaiselle toimihenkilölle irtisanomisajalta maksettava palkka ei sellaisenaan ole irtisanomiskorvausta, sillä toimihenkilö hoitaa tehtävänsä kyseisenä aikana, minkä vuoksi on perusteltua, että hän saa siitä taloudellisen korvauksen. Toisaalta on todettava, että toimihenkilö saa juuri siitä syystä, että hänen ei väitetä laiminlyöneen velvollisuuksiaan vakavasti, hyväkseen riittävän irtisanomisajan järjestääkseen tulevaisuutensa toisin kuin kuripidollisista syistä irtisanottu toimihenkilö, joka on syyllistynyt sellaisiin laiminlyönteihin, että olisi yksikön edun vastaista, että hän jatkaisi tehtäviensä hoitamista. Näissä olosuhteissa irtisanomisajan noudattamista ei voida pitää perusteluvelvollisuuden puuttumisen vastikkeena, koska irtisanomisaika liittyy yksinomaan irtisanomisen taustalla olevaan syyhyn.

156 Myöskään komission väite, jonka mukaan valituksenalaisella tuomiolla loukataan yhdenvertaisen kohtelun periaatetta, koska siinä asetetaan perusteluvelvollisuus vain toimielimelle, vaikka molemmilla sopimuspuolilla on oikeus irtisanoa sopimus yksipuolisesti, ei voi menestyä. Toimielimen ja väliaikaisen toimihenkilön välisiä suhteita ei nimittäin määritellä pelkästään sopimusmääräyksillä, vaan niihin sovelletaan myös henkilöstösääntöjen vaatimuksia. Vaikka henkilöstösäännöissä säädetään, että virkamiehelle vastaiset hallintoelimen päätökset on perusteltava, on todettava, ettei

niissä aseteta tätä velvollisuutta virkamiehille ja toimihenkilöille, kun nämä tekevät päätöksiä, jotka saattavat aiheuttaa vahinkoa hallintoelimelle. Tästä aiheutuva mahdollinen epäyhdenvertaisuus on siis seurausta henkilöstösääntöjen soveltamisesta, eikä komissio ole kiistänyt näiden pätevyyttä. Komission väite perustuu sitä paitsi virheelliseen olettamaan, että hallintoelimelle asetettu perusteluvelvollisuus veisi siltä oikeuden irtisanoa sopimus yksipuolisesti. Perusteluvelvollisuus ei nimittäin estä hallintoelintä irtisanomasta pelkästään omasta aloitteestaan sen ja väliaikaisen toimihenkilön välistä sopimusta, vaan se edellyttää ainoastaan, että hallintoelin esittää syyt, jotka osoittavat tämän päätöksen perustelluksi, jotta kyseiselle toimihenkilölle taattaisiin tehokkaan oikeussuojan vähimmäisedellytykset.

157 Edellä olevista 143–153 kohdasta ilmenee, ettei mistään oikeudellisesta tekstistä seuraa, ettei henkilöstösääntöjen 25 artiklaa, jossa toistetaan itse perustamissopimuksesta johtuva perustavanlaatuinen vaatimus, olisi sovellettava palvelussuhteen ehtojen 47 artiklan c alakohdan i alakohtaan perustuvien irtisanomispäätösten osalta.

158 Tämä tulkinta on lisäksi sopusoinnussa henkilöstösääntöjen 25 artiklalla tavoiteltujen päämäärien kanssa.

159 Tällä säännöksellä, jota palvelussuhteen ehtojen 11 artiklan nojalla sovelletaan väliaikaisiin toimihenkilöihin, on tarkoitus yhtäältä antaa asianosaiselle, jonka osalta on tehty hänen oikeudellista asemaansa huonontava päätös, riittävät tiedot sen arvioimiseksi, onko päätös asianmukainen ja onko aiheellista nostaa kanne sen laillisuuden riitauttamiseksi, ja toisaalta antaa tuomioistuimelle mahdollisuus valvoa päätöksen laillisuutta. Koska päätöksiä, joilla irtisanotaan toistaiseksi voimassa oleva väliaikaisen toimihenkilön työsopimus, ei ole suljettu tuomioistuinten harjoittaman valvonnan ulkopuolelle, tämän tavoitteen saavuttaminen edellyttää, että päätös, jolla toimielin lopettaa väliaikaisen toimihenkilön työskentelyn, perustellaan aivan kuten kaikki väliaikaiselle toimihenkilölle osoitetut hänelle vastaiset päätökset, vähempimerkityksiset päätökset mukaan lukien.

160 Jollei tällaista perusteluvelvollisuutta olisi, yhteisöjen tuomioistuinten olisi mahdotonta suorittaa valvontatehtäväänsä asianmukaisesti edes rajoitetusti, kun taas hallintoelin voisi viime kädessä päättää väliaikaisen toimihenkilön kohtalosta mielivaltaisesti, vaikka oikeuskäytännön mukaan toimivaltaisen viranomaisen on sen henkilöstöön kuuluvan henkilön asemasta päättäessään otettava yksikön etua koskevassa arvioinnissa huomioon kaikki tekijät, joiden perusteella päätöksen sisältö voi määräytyä, ja erityisesti asianomaisen toimihenkilön intressi. Tämä on nimittäin seurausta hallintoviranomaisen huolenpitovelvollisuudesta, joka heijastaa sitä molemminpuolisten oikeuksien ja velvollisuuksien tasapainoa, joka on luotu henkilöstösäännöillä ja vastaavasti palvelussuhteen ehdoilla hallintoviranomaisen ja sen henkilöstöön kuuluvien henkilöiden välisiä suhteita varten (ks. edellä 45 kohdassa mainittu asia Dejaiffe v. SMHV, tuomion 53 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

161 Vaikka pitää paikkansa, että henkilöstösääntöjen perusteella virkamiesten työpaikkojen pysyvyys on vahvempi, koska tilanteet, joissa työsuhde voidaan päättää lopullisesti asianomaisen henkilön tahdon vastaisesti, on rajattu tarkkaan, on kuitenkin tähdennettävä, ettei väliaikaisen toimihenkilön työpaikan heikompi pysyvyys muutu sen johdosta, että palvelussopimukset tekevällä viranomaisella on perusteluvelvollisuus, kun se irtisanoo väliaikaisten toimihenkilöiden toistaiseksi voimassa olevia työsopimuksia.

162 Tämä heikompi pysyvyys on nimittäin seurausta erityisesti siitä laajasta harkintavallasta, joka palvelussopimukset tekevällä viranomaisella on väliaikaisen toimihenkilön toistaiseksi voimassa olevan työsopimuksen irtisanomisen osalta palvelussuhteen ehtojen 47 artiklan c alakohdan i alakohdan mukaisesti, kunhan se noudattaa sopimuksen mukaista irtisanomisaikaa, joten yhteisöjen tuomioistuinten harjoittamassa valvonnassa on rajoituttava sen selvittämiseen, ettei ole tapahtunut ilmeistä arviointivirhettä tai ettei harkintavaltaa ole käytetty väärin (asia 25/80, Briey v. komissio, tuomio 26.2.1981, Kok., s. 637, 7 kohta; edellä 38 kohdassa mainittu asia Speybrouck v. parlamentti, tuomion 97 ja 98 kohta; edellä 38 kohdassa mainittu asia Hoyer v. komissio, tuomio 17.3.1994, tuomion 27 kohta ja edellä 38 kohdassa mainittu asia Smets v. komissio, tuomion 24 kohta).

163 Tämä laaja harkintavalta ei suinkaan tee perustelluksi sitä mahdollisuutta, että hallintoelin vapautetaan perustelemasta tällä alalla tekemiään päätöksiä, vaan se tekee sitäkin välttämättömämmäksi, että perusteluvelvollisuudesta muodostuvaa olennaista menettelymääräystä noudatetaan. Vakiintuneessa oikeuskäytännössä on nimittäin katsottu, että kun yhteisön toimielimellä on laaja harkintavalta, on erityisen tärkeää valvoa, että yhteisön oikeusjärjestyksessä myönnettyjä takeita noudatetaan hallinnollisissa menettelyissä. Näihin takeisiin kuuluvat muun muassa toimivaltaisen toimielimen

velvollisuus tutkia huolellisesti ja puolueettomasti kaikki käsiteltävänä olevan tapauksen kannalta merkitykselliset seikat sekä perustella päätöksensä riittävällä tavalla (asia C-269/90, Technische Universität München, tuomio 21.11.1991, Kok., s. I-5469, Kok. Ep. XI, s. I-485, 14 kohta; asia C-525/04 P, Espanja v. Lenzig, tuomio 22.11.2007, Kok., s.I-9947, 58 kohta ja asia C-405/07 P, Alankomaat v. komissio, tuomio 6.11.2008, Kok., s. I-8301, 56 kohta).

164 On lisäksi katsottu, että sellainen käytäntö, että toimivaltainen toimielin hyvän hallinnon vaatimusten vastaisesti vapautetaan velvollisuudesta perustella asianomaiselle vastaiset päätöksensä, saattaa hallintoelimen ja yhteisöjen tuomioistuinten tehtävien- ja toimivallanjaon epätasapainoon, koska tuomioistuimista tulee ainoa ja ensimmäinen käsittelyaste, jossa kantaja pystyy saamaan tietoonsa tällaiset perustelut. Tämä käytäntö nimittäin saattaa kyseenalaiseksi järjestelmän, joka koskee tehtävienjakoa ja toimielinten tasapainoa hallintoviranomaisten ja tuomioistuinten välillä, sellaisena kuin tästä järjestelmästä määrätään perustamissopimuksessa, ja erityisesti oikeussuojakeinojen tehokkaan vaikutuksen sekä oikeudenkäynnin nopeutta ja prosessiekonomiaa koskevat vaatimukset, kun otetaan huomioon, että jos asianomaiselle vastainen päätös perustellaan asianmukaisesti ja annetaan hänen tietoonsa oikeudenkäyntiä edeltävän menettelyn aikana, hän pystyy ymmärtämään häntä koskevan päätöksen merkityksen ja mahdollisesti vakuuttuu päätöksen aiheellisuudesta, jolloin vältetään se, että asia saatetaan tuomioistuimen käsiteltäväksi (asia T-237/00, Reynolds v. parlamentti, tuomio 8.12.2005, Kok. H., s. I-A-385 ja II-1731, 106 kohta).

165 Toisin kuin Euroopan koulutussäätiö ja komissio väittävät, sen enempää tavoite, johon palvelussuhteen ehtojen 47 artiklalla pyritään, kuin virkamiehen työpaikan pysyvyys tai palvelussopimukset tekevän viranomaisen laaja harkintavalta eivät voi olla esteenä sen keskeisen ja yleisen tavoitteen saavuttamiselle, johon pyritään asianomaiselle vastaista päätöstä koskevalla perusteluvelvollisuudella, sellaisena kuin tästä säädetään henkilöstösääntöjen 25 artiklassa.

166 Tämä vastaa lisäksi johdonmukaisesti yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytäntöä, joka koskee väliaikaisten toimihenkilöiden palvelukseen ottamisen yhteydessä tehtyjen hylkäävien päätösten perustelemista koskevia vaatimuksia. Siltä osin kuin on kysymys palvelussuhteen ehtojen 2 artiklan c alakohdan nojalla tapahtuvasta väliaikaisen toimihenkilön palvelukseen ottamisesta, on katsottu, ettei palvelussopimukset tekevä viranomainen voinut päätöksensä perusteluissa viitata vain niiden laillisten edellytysten

noudattamiseen, joita nimittämismenettelyn sääntöjenmukaisuudelle on asetettu, tukeutuen siihen, että palvelussuhteen ehtojen 11 artiklan mukaan väliaikaisia toimihenkilöitä koskeviin yksittäispäätökseen sovelletaan henkilöstösääntöjen 25 artiklan toista kohtaa (asia C-150/03 P, Hectors v. parlamentti, tuomio 23.9.2004, Kok., s. I-8691, 38, 39 ja 41 kohta).

167 Vaikka on Euroopan koulutussäätiön ja komission väittämin tavoin totta, että on katsottu, että väliaikaisten toimihenkilöiden toistaiseksi voimassa olevien työsopimusten irtisanomista koskevia päätöksiä ei tarvitse perustella, samaan aikaan pitää kuitenkin myös paikkansa, että sekä yhteisöjen tuomioistuin että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ovat todenneet, että kun on kysymys epäpätevyyden vuoksi toteutettavasta irtisanomisesta, josta on päätetty palvelussuhteen ehtojen 47 artiklassa säädettyä irtisanomisaikaa noudattaen, yhteisöjen tuomioistuimet eivät voi valvoa tämän arvioinnin aiheellisuutta muutoin kuin siinä tapauksessa, että ilmeinen arviointivirhe tai harkintavallan väärinkäyttö voidaan näyttää toteen (ks. vastaavasti edellä 162 kohdassa mainittu asia Briey v. komissio, tuomion 7 kohta ja edellä 38 kohdassa mainittu asia Speybrouck v. parlamentti, tuomion 97 ja 98 kohta). Tätä rajoitettua valvontavaltaa käyttäessään ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on lisäksi päätynyt toteamaan, että päättäessään irtisanoa väliaikaisen toimihenkilön siitä syystä, ettei tätä otettu kilpailun jälkeen laadittuun soveltuvien hakijoiden luetteloon, joka oli lainvastainen, komissio oli loukannut sen harkintavallalle asetettuja rajoja, minkä johdosta ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin kumosi riitautetun irtisanomispäätöksen (ks. vastaavasti edellä 38 kohdassa mainittu asia Hoyer v. komissio, tuomio 17.3.1994, tuomion 37–40 kohta ja edellä 38 kohdassa mainittu asia Smets v. komissio, tuomion 34–37 kohta).

168 Koska – kuten edellä ja erityisesti 108 ja 109 kohdassa on todettu – tuomioistuinten harjoittama valvonta, joka kohdistuu päätöksen aiheellisuuteen, liittyy rajoitettunakin erottamattomasti päätöksen tehneen toimielimen velvollisuuteen esittää sen perustelut, oikeuskäytäntöä, johon Euroopan koulutussäätiö ja komissio viittaavat, on tulkittava niin, ettei siinä velvoiteta toimielintä perustelemaan nimenomaisesti itse päätösasiakirjassa palvelussuhteen ehtojen 47 artiklan c alakohdan i alakohtaan perustuvaa päätöstä väliaikaisen toimihenkilön irtisanomisesta, mutta päätöksen on kuitenkin perustuttava päteviin perusteluihin, jotka asianomaisen on voitava saada tietoonsa. On lisäksi todettava, että tämä tulkinta vastaa edellä 162 kohdassa mainitussa asiassa Briey vastaan komissio annettua tuomiota, jossa yhteisöjen tuomioistuin totesi, että kantajalla oli henkilökohtaisten keskustelujen ja lukuisten kirjelmienvaihtojen yhteydessä ollut kaikki mahdollisuudet tuoda esiin puolustautumisperusteensa ja että samasta syystä kantaja ei voinut väittää, että itse päätöksen perustelut olivat puutteelliset (tuomion 9 kohta).

169 On lisäksi huomautettava, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on äskettäin todennut yleisluonteisesti yhtäältä, että henkilöstösääntöjen 25 artiklan toista kohtaa sovelletaan vastaavasti väliaikaisiin toimihenkilöihin palvelussuhteen ehtojen 11 artiklan mukaisesti, ja toisaalta, että perusteluvelvollisuutta ei ole rajoitettu, siltä osin kuin on kysymys palvelukseenottamista tai irtisanomista koskevasta päätöksestä, jonka kohteena on palvelussuhteen ehtojen 2 artiklan c alakohdan alaisuuteen kuuluva työpaikka (asia T-406/04, Bonnet v. yhteisöjen tuomioistuin, tuomio 17.10.2006, Kok. H., s. I-A-2-213 ja II-A-2-1097, 68 kohta), ja että näin on siitä huolimatta, että keskinäinen luottamus on kaikkien viimeksi mainitussa säännöksessä tarkoitettuja väliaikaisia toimihenkilöitä koskevien sopimusten keskeinen osa (tuomion 47 kohta). Tätä toteamusta on sovellettava sitäkin suuremmalla syyllä silloin, kun on kysymys palvelussuhteen ehtojen 2 artiklan a alakohdan alaisuuteen kuuluvaa työpaikkaa koskevasta irtisanomisesta, kuten tässä tapauksessa.

170 Kaiken edellä esitetyn perusteella on katsottava, ettei virkamiestuomioistuin tehnyt oikeudellista virhettä katsoessaan, että henkilöstösääntöjen 25 artiklassa säädetyt perusteluvaatimukset koskivat palvelussuhteen ehtojen 47 artiklan c alakohdan i alakohtaan perustuvaa päätöstä, jolla irtisanottiin toistaiseksi voimassa olevalla työsopimuksella palvelukseen otettu väliaikainen toimihenkilö.

171 Ensimmäisen valitusperusteen ensimmäinen osa, joka koskee perusteluvelvollisuuden laajuuden virheellistä soveltamista, on siten hylättävä perusteettomana.

172 Näissä olosuhteissa ei ole syytä tutkia tämän valitusperusteen toista osaa, joka koskee virheellistä viittausta sopimuksiin ja yleissopimuksiin, joita ei voida soveltaa toimielinten ja niiden henkilöstön välisiin suhteisiin. Koska – kuten edellä on tuotu esiin – virkamiestuomioistuimen vahvistama perusteluvelvollisuuden laajuus on henkilöstösääntöjen ja palvelussuhteen ehtojen mukainen, se, että virkamiestuomioistuimen valituksenalaisen tuomion 66–72 kohdassa esittämät viittaukset direktiiviin 1999/70 ja tätä koskevaan yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytäntöön sekä eri kansainvälisiin asiakirjoihin ja Euroopan unionin perusoikeuskirjaan, ovat mahdollisesti merkityksettömiä, ei vaikuta niiden päätelmien aiheellisuuteen, joita valituksenalaisessa tuomiossa on tehty tältä osin.

173 Virkamiestuomioistuimen noudattamasta päättelystä ilmenee lisäksi, ettei se ole katsonut, että nämä viittaukset sitoisivat sitä oikeudellisesti, vaan se on esittänyt ne vain osoittaakseen, että valituksenalaisen tuomion 61, 73 ja 74 kohdassa esiin tuotu palvelussuhteen ehtojen ja henkilöstösääntöjen tulkinta on perusteltu.

174 Tästä seuraa, että vaikka valitusperusteen toinen osa olisi perusteltu, tämä seikka ei sellaisenaan ole vaikuttanut valituksenalaisen tuomion tuomiolauselmaan eikä se voisi johtaa tuomion kumoamiseen. Valitusperusteen tämä osa on siten hylättävä tehottomana.

2. Valitusperusteen kolmas osa, joka koskee ristiriitaa nimenomaisen perusteluvelvollisuuden ja sen toteamuksen välillä, että irtisanomispäätöksen perustelujen saaminen tietoon muilla keinoilla on lainmukaista

a) Asianosaisten lausumat

175 Euroopan koulutussäätiö katsoo, että valituksenalainen tuomio on ristiriitainen siltä osin kuin siinä todetaan, että irtisanomisen perusteet on yleensä ilmaistava selvästi kirjallisesti ja mieluiten juuri asianomaisen päätöksen tekstissä, mutta huomautetaan kuitenkin, että velvollisuutta irtisanomisen perusteiden esittämiseen voidaan katsoa noudatetun myös, mikäli asianomaiselle henkilölle on ilmoitettu nämä perusteet asianmukaisesti tämän esimiesten kanssa käytyjen keskustelujen aikana ja mikäli palvelussopimukset tekevän viranomaisen päätös tehdään lyhyen ajan kuluessa näiden keskustelun jälkeen.

176 Euroopan koulutussäätiö katsoo, että vaikka vaatimus, jonka mukaan perustelut on esitettävä nimenomaisesti itse päätöksessä, on ylimitoitettu ja yhteisöjen tuomioistuinten oikeuskäytännön vastainen, yhteisöjen tuomioistuimet ovat sitä vastoin myöntäneet, että tarve saada riittävä tieto päätöksen perusteista muilla keinoilla on virkamiesten osalta perusteltu. Todellisuudessa nämä perustelut tutkitaan aina, kun määräaikaisen sopimuksen irtisanomista koskeva päätös on oikeudenkäynnin kohteena, niin että tutkitaan tosiseikat, jotka ovat antaneet aiheen irtisanomispäätökseen ja jotka ovat täysin asianomaisen henkilön tiedossa. Näissä olosuhteissa tuomioistuimet harjoittavat valvontaa siten, että ne valvovat, onko tosiseikkojen

arvioinnissa tapahtunut ilmeinen virhe. Euroopan koulutussäätiön mukaan ei nimittäin ole ajateltavissa, että ennen irtisanomispäätöstä ei olisi ilmennyt seikkoja, joiden johdosta asianomaiselle henkilölle herää epäilyjä tai hän saa tietoonsa syitä, jotka saattavat johtaa hänen työsopimuksensa irtisanomiseen ja joiden merkityksen ja aiheellisuuden hän voi kiistää. Näin ollen ei ole tarpeen vaatia nimenomaisia perusteluja eikä etenkään perustelujen sisällyttämistä itse irtisanomispäätökseen.

177 Euroopan koulutussäätiö toteaa, että jos irtisanomispäätös tehdään paitsi ilman nimenomaisia perusteluja myös ilman mitään edeltävää yhteydenottoa asianomaiseen henkilöön, päätös kumotaan, koska mikään tosiseikka ei voi muodostaa sen enempää sen aineellista kuin oikeudellistakaan perustaa. Oikeuskäytännön mukaan ei ole pakollista esittää väliaikaisen toimihenkilön toistaiseksi voimassa olevan työsopimuksen irtisanomisen perusteluja, mutta tuomioistuin voi irtisanomispäätöksen laillisuutta valvoessaan tutkia tosiseikat selvittääkseen yhteyden niiden ja kyseisen päätöksen mahdollisten perustelujen välillä. Euroopan koulutussäätiön mukaan päätöksen perustelujen esittämistä ei siis ole syytä vaatia sen enempää siinä muodossa, että ne sisällytetään nimenomaisesti päätösasiakirjaan itseensä, kuin siinä muodossa, että ne esitetään asianomaiselle henkilölle nimenomaisesti. Asianomainen henkilö ei voi olla tietämätön tällaisesta tilanteesta, joka muuttaa hänen asemansa epävarmaksi ja voi jopa johtaa hänen irtisanomiseensa. Viimeksi mainitussa tapauksessa tuomioistuin harjoittaa valvontaa tutkimalla, ettei ole tapahtunut ilmeistä arviointivirhettä ja ettei harkintavaltaa ole käytetty väärin.

178 Landgren katsoo, että nämä väitteet ja perustelut ovat perusteettomia.

b) Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

179 Siltä osin kuin Euroopan koulutussäätiö väittää edellä esiin tuoduissa lausumissaan, että on ristiriitaista vaatia pääsääntöisesti, että irtisanomispäätöksessä on selvitettävä sen taustalla olevat perusteet kirjallisesti, mutta hyväksyä samalla, että nämä perusteet voidaan kuitenkin saattaa asianomaisen henkilön tietoon keskustelujen yhteydessä samoin kuin siinä vaiheessa, kun asianomaisen henkilön tekemään valitukseen annetaan vastaus, riittää kun todetaan yhtäältä, ettei siinä, että asetetaan pääsääntö

mutta ennakoidaan samalla, että siitä voidaan tehdä tiettyjä poikkeuksia, ole mitään ristiriitaa. Toisaalta on todettava, että virkamiestuomioistuimen hyväksymä ratkaisu vastaa oikeuskäytäntöä, jonka mukaan päätöksen perustelut voivat muodostua siitä, että asianomainen tuntee asiayhteyden, jossa päätös on tehty (ks. asia T-123/95, B v. parlamentti, tuomio 14.7.1997, Kok. H., s. I-A-245 ja II-697, 51 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen). Vakiintuneessa oikeuskäytännössä on samaten katsottu, että siltä osin kuin on kysymys ylennys- ja nimityspäätöksistä, nimittävä viranomainen ei ole velvollinen perustelemaan ylennyspäätöksiä niiden hakijoiden osalta, joita ei ylennetä, sillä tällaisista perusteluista saattaa olla heille haittaa (ks. asia T-218/02, Napoli Buzzanca v. komissio, tuomio 29.9.2005, Kok. H., s. I-A-267 ja II-1221, 58 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen). Nimittävän viranomaisen on sitä vastoin esitettävä hakijan hylkäämisestä tekemänsä päätöksen perustelut siinä vaiheessa, kun se tekee päätöksen, jossa hylätään hakijan valitus, koska tämän päätöksen perustelujen oletetaan vastaavan valituksen kohteena olevaa päätöstä (asia T-586/93, Kotzonis v. TSK, tuomio 22.3.1995, Kok., s. II-665, 105 kohta ja edellä 37 kohdassa mainittu asia Huygens v. komissio, tuomion 107 kohta).

180 Euroopan koulutussäätiö näyttää lisäksi väittävän, että velvollisuus perustella väliaikaisten toimihenkilöiden irtisanomista koskevat päätökset ei ole välttämätön yhtäältä sen vuoksi, että asianomainen henkilö väistämättä tuntee nämä perustelut, ja toisaalta sen vuoksi, että yhteisöjen tuomioistuimet voivat todeta irtisanomisen perusteiden mahdollisen puuttumisen siinä yhteydessä, kun ne valvovat, ettei ole tapahtunut ilmeistä arviointivirhettä.

181 Ensimmäinen näistä väitteistä on pelkkää tosiseikkoja koskevaa spekulaatiota, jolla ei ole mitään oikeudellista arvoa ja joka ei voi oikeuttaa poikkeamaan perusteluvelvollisuudesta palvelussopimukset tekevän viranomaisen hyväksi. Jälkimmäinen väite puolestaan sivuuttaa itse sen tavoitteen, johon perusteluvelvollisuudella pyritään ja joka on sen mahdollistaminen, että yhtäältä asianomainen henkilö voi varmistua hänelle vastaisen päätöksen asianmukaisuudesta ja arvioida, onko aiheellista nostaa kanne, ja että toisaalta tuomioistuin pystyy valvomaan, että päätös on laillinen ja ettei siinä etenkään ole ilmeistä arviointivirhettä. Ei siten voida katsoa, että perustelujen puuttuminen voidaan todeta ilmeiseen arviointivirheeseen kohdistuvan valvonnan yhteydessä, koska tätä valvontaa voidaan jo luonteensa puolesta harjoittaa vain siinä tapauksessa, että päätöksessä on sellaiset perustelut, joiden perusteella voidaan arvioida, onko hallintoelin ylittänyt harkintavaltansa.

182 Tästä seuraa, että valitusperusteen tämä osa ja sen myötä koko ensimmäinen valitusperuste on hylättävä.

V *Toinen valitusperuste, joka koskee irtisanomispäätöksen perustana olevia aineellisia seikkoja arvioitaessa tapahtunutta oikeudellista virhettä*

183 Tässä valitusperusteessa on kaksi osaa, joista ensimmäinen koskee tosiseikkojen ottamista huomioon vääristyneellä tavalla ja toinen yleisen edun huomiotta jättämistä.

A *Valitusperusteen ensimmäinen osa, joka koskee tosiseikkojen ottamista huomioon vääristyneellä tavalla*

1. Asianosaisten lausumat

184 Euroopan koulutussäätiön mukaan valituksenalaisesta tuomiosta ilmenee, että Landgrenista laadituista seitsemästä arviointikertomuksessa kuudessa viitattiin puutteisiin, minkä vuoksi Euroopan koulutussäätiö oli voinut vedota Landgrenin yleiseen epäpätevyyteen.

185 Ainoan myönteisen arviointikertomuksen, joka koski vain kymmenen kuukauden jaksoa, oli laatinut sijainen T Landgrenin esimiehen S:n poissa ollessa, vaikka viimeksi mainitun piti alun perin toimia arvioijana.

186 On siten olemassa ”ei pelkästään matemaattinen vaan ennen kaikkea aineellinen arviointiero” yhtäältä Landgrenille lähetettyjen lukuisten huomautusten ja toisaalta sen

välillä, että viitataan pelkästään tähän kertomukseen, johon S oli lisäksi reagoinut saatuaan siitä tiedon.

187 Euroopan koulutussäätiö toteaa lisäksi, että vaikka olisi katsottava siten kuin virkamiestuomioistuin on tehnyt valituksenalaisen tuomion 89 kohdassa, että vastaukseen liitetyille yksipuolisille ilmoituksille, jotka on laadittu sen jälkeen, kun kanne on nostettu ensimmäisessä oikeusasteessa, ei voida antaa samaa painoarvoa kuin itse kertomuksille, tämä ei voi merkitä, että niitä ei ole otettava huomioon. Euroopan koulutussäätiön mukaan nämä ilmoitukset pelkästään vahvistavat Landgrenista laadittuihin kertomuksiin sisältyvät kielteiset arviot, T:n laatimaa kertomusta lukuun ottamatta. Euroopan koulutussäätiö korostaa tältä osin, että tällaisiin seikkoihin voidaan vedota ja niitä voidaan esittää jälkeenpäin, siltä osin kuin niillä pyritään vahvistamaan, että riidanalainen päätös on aiheellinen (yhdistetyt asiat T-124/01 ja T-320/01, Del Vaglio v. komissio, tuomio 4.6.2003, Kok. H., s. I-A-157 ja II-767, 77 kohta).

188 Euroopan koulutussäätiö katsoo siten, että virkamiestuomioistuin on arvioinut nyt käsiteltävänä olevan asian tosiseikkoja siinä määrin virheellisesti, että tämän arvioinnin epätasapaino merkitsee, että tosiseikat on otettu huomioon vääristyneellä tavalla.

189 Landgren väittää ensisijaisesti, että valitusperusteen tämä osa on jätettävä tutkimatta, koska se kohdistuu siihen, miten asiaa ensimmäisenä oikeusasteena käsitellyt tuomioistuin on arvioinut tosiseikkoja ja todisteita, mikä ei kuulu asiaa muutoksenhakuasteena käsittelevän tuomioistuimen toimivaltaan.

190 Toissijaisesti Landgren katsoo, että valitusperusteen tämä osa on hylättävä perusteettomana.

2. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

191 Yhteisöjen tuomioistuimen, silloin kun se on toiminut muutoksenhakutuomioistuimena, vakiintuneesta oikeuskäytännöstä ilmenee, että ainoastaan asiaa ensimmäisenä oikeusasteena käsitellyt tuomioistuin on toimivaltainen yhtäältä määrittämään ratkaisun perustaksi asetettavan tosiseikaston, lukuun ottamatta sellaisia tapauksia, joissa määritetyn tosiseikaston paikkansapitämättömyys käy ilmi sille toimitetusta aineistosta, ja toisaalta arvioimaan tätä tosiseikastoa (asia T-222/07 P, Kerstens v. komissio, tuomio 8.9.2008, 60 kohta).

192 Lukuun ottamatta sitä tapausta, että tuomioistuimelle esitetty selvitys on otettu huomioon vääristyneellä tavalla, se, miten asiaa ensimmäisenä oikeusasteena käsitellyt tuomioistuin on arvioinut tosiseikastoa, ei näin ollen ole sellainen oikeuskysymys, että se sinänsä kuuluisi ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen harjoittaman valvonnan piiriin (edellä 191 kohdassa mainittu asia Kerstens v. komissio, tuomion 61 kohta).

193 Tällaisen vääristyneellä tavalla huomioon ottamisen on ilmettävä asiakirja-aineistosta selvästi ilman, että olisi tarpeen ryhtyä arvioimaan tosiseikastoa ja selvitystä uudelleen (edellä 191 kohdassa mainittu asia Kerstens v. komissio, tuomion 62 kohta).

194 Euroopan koulutussäätiö ei valitusperusteen tällä osalla kyseenalaista sitä, miten virkamiestuomioistuin on analysoinut Landgrenista laadittuja eri arviointikertomuksia ja arvostelua, joka kohdistui häneen hänen työskennellessään Euroopan koulutussäätiössä, vaan se katsoo pääasiallisesti, ettei virkamiestuomioistuin voinut näiden perusteella päätellä, että päätöksessä, jolla Landgren irtisanottiin yleisen epäpätevyyden vuoksi, oli ilmeinen arviointivirhe.

195 Näissä olosuhteissa Euroopan koulutussäätiö pyrkii todellisuudessa siihen, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin tutkisi uudelleen alemmassa oikeusasteessa jo arvioidun tosiseikaston ja selvityksen, mikä ilmenee erityisesti Euroopan koulutussäätiön vaatimuksesta, jonka mukaan ”[virkamiestuomioistuin] on arvioinut kaikkia

sen tietoon saatettuja tosiseikkoja virheellisesti, – – siinä määrin, että tämä tosiseikaston arvioinnin epätasapaino merkitsee, että tosiseikasto on otettu huomioon vääristyneellä tavalla".

196 Lisäksi on todettava, että siltä osin kuin Euroopan koulutussäätiö väittää, että valituksenalaisesta tuomiosta ilmenee, että Landgrenista laadituista seitsemästä arviointikertomuksessa kuudessa "arviointina oli riittämätön", riittää, kun todetaan, että tämä väite ei selvästikään perustu tosiseikkoihin, koska – kuten Landgren huomauttaa – valituksenalaisen tuomion 10–13, 22 ja 85 kohdassa, joiden Euroopan koulutussäätiö ei väitä perustuvan tosiseikaston vääristyneeseen huomioon ottamiseen, viitataan kahteen arviointikertomukseen, joissa kokonaisarvosana on 3, joka vastaa arviointia "tyydyttävä" (toimintakaudet 1995–1997 ja 2000–2001), ja kahteen arviointikertomukseen, joissa kokonaisarvosana on 2, joka vastaa arviointia "hyvä".

197 Siltä osin kuin on lopuksi kysymys arvostelusta, joka kohdistuu valituksenalaisen tuomion 89 kohtaan, joka koskee vastaukseen liitettyjä H:n ja S:n ilmoituksia, on todettava, että kyseisestä kohdasta ilmenee, että virkamiestuomioistuin otti ne huomioon arvioinnissaan mutta katsoi, että yksipuolisille ilmoituksille, jotka oli laadittu sen jälkeen, kun kanne ensimmäisessä oikeusasteessa oli nostettu, ei voitu antaa samaa painoarvoa kuin itse arviointikertomuksille, jotka oli laadittu sellaisen kontradiktorisen menettelyn seurauksena, jonka tavoitteena oli juuri mahdollistaa asianomaisen toimihenkilön ansioiden objektiivinen vertailu.

198 On muistutettava, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ei lähtökohtaisesti voi muutoksenhakumenettelyssä valvoa sitä, miten alemman oikeusasteen tuomioistuin on arvioinut asiakirjan todistusvoimaa, koska yhteisöjen tuomioistuimen perussäännön liitteessä I olevasta 11 artiklasta ilmenee, että muutosta voidaan hakea vain oikeuskysymyksiä koskevilta osin (ks. vastaavasti asia C-182/99 P, Salzgitter v. komissio, tuomio 2.10.2003, Kok., s. I-10761, 43 kohta). Näin ollen ainoastaan virkamiestuomioistuin on toimivaltainen määrittämään, mikä arvo sille esitetylle selvitykselle on annettava. Tämä arviointi ei siis ole sellainen oikeuskysymys, joka voitaisiin saattaa muutoksenhakutuomioistuimen käsiteltäväksi, jollei kysymys ole siitä, että virkamiestuomioistuin on ottanut selvityksen huomioon vääristyneellä tavalla (ks. vastaavasti yhdistetyt asiat C-403/04 P ja C-405/04 P, Sumitomo Metal Industries ja Nippon Steel v. komissio, tuomio 25.1.2007, Kok., s. I-729, 38–40 kohta).

199 Euroopan koulutussäätiö ei kuitenkaan ole näyttänyt tällaista vääristämistä toteen eikä edes väittänyt, että sellaista olisi tapahtunut.

200 Kaikesta edellä esitetystä seuraa, että valitusperusteen tämä osa on jätettävä tutkimatta.

B *Valitusperusteen toinen osa, joka koskee yleisen edun huomiotta jättämistä*

1. Asianosaisten lausumat

201 Euroopan koulutussäätiö tähdentää, että kun se oikeuskäytännössä tarkoitetulla tavalla ottaa huomioon kaikki ne tekijät, joiden mukaisesti sen päätöksen sisältö voi määräytyä, ja erityisesti asianomaisen toimihenkilön intressin, sillä on laaja harkintavalta, jonka osalta tuomioistuinten valvontavalta rajoittuu vain sen tutkimiseen, ettei ole tapahtunut ilmeistä arviointivirhettä.

202 Euroopan koulutussäätiö toteaa, että Landgrenista oli laadittu vuosina 1995–2000 arviointikertomuksia, joissa tuotiin esiin merkittäviä ammatillisia puutteita, heinäkuussa 2002 väliaikainen arviointikertomus, joka osoitti, että tietyistä ponnisteluista huolimatta Landgrenilla edelleen oli huomattavia vaikeuksia tehtäviensä järjestelemisessä, ja toimintakautta 2002 koskeva arviointikertomus, joka oli erityisen epäedullinen. Euroopan koulutussäätiö oli lisäksi kahteen otteeseen siirtänyt Landgrenin toisiin tehtäviin löytääkseen ratkaisun hänen epätyydyttävänä pidettyyn ammatilliseen tilanteeseensa. Lisäksi Landgrenille oli keskusteluissa, joita hän oli käynyt esimiestensä kanssa, kerrottu syyt, joiden vuoksi hänen työskentelyään oli pidetty puutteellisena, hän oli saanut luvan työskennellä kokoaikaisesti 1.7.2004 lähtien selvitäkseen taloudellisista vaikeuksista ja hänen terveydentilansa vuoksi hänen työsopimustaan oli pidennetty kolmella kuukaudella 31.3.2005 saakka.

203 Näiden seikkojen perusteella Euroopan koulutussäätiö väittää, ettei virkamiestuomioistuin ole ottanut sen esittämiä syitä huomioon yleisen edun kannalta eikä suorittanut ilmeiseen arviointivirheeseen kohdistuvaa valvontaa asianmukaisesti, joten kyse on oikeudellisesta virheestä.

204 Landgren katsoo ensisijaisesti, että valitusperusteen tämä osa on jätettävä tutkimatta, koska sillä pyritään siihen, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin tutkisi uudelleen alemmassa oikeusasteessa esitetyt perusteet ja väitteet.

205 Landgrenin mukaan tosiseikat, joihin Euroopan koulutussäätiö tukeutuu osoittaakseen, että virkamiestuomioistuin on tehnyt oikeudellisen virheen, eivät nimittäin ole tosiseikkoja, joihin virkamiestuomioistuin tukeutui, vaan ne ovat peräisin Euroopan koulutussäätiön ensimmäisessä oikeusasteessa esittämistä kirjelmistä.

206 Landgren korostaa, että vaikka oikeuskäytännön mukaan kysymys siitä, onko asiaa ensimmäisenä oikeusasteena käsitellyt tuomioistuin soveltanut perusteluvelvollisuuden laajuutta väärin katsoessaan, ettei päätöstä ollut perusteltu riittävästi, on oikeuskysymys, joka voidaan saattaa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen käsiteltäväksi muutoksenhakuasiassa, oikeuskäytännöstä kuitenkin ilmenee myös, että muutoksenhakuasiassa harjoitetussa laillisuusvalvonnassa on väistämättä otettava huomioon tosiseikat, joiden perusteella virkamiestuomioistuin on päätynyt ratkaisuunsa.

207 Landgrenin mukaan tästä seuraa, että koska Euroopan koulutussäätiö on laiminlyönyt arvostelun kohteena olevien valituksenalaisen tuomion kohtien tarkan yksilöimisen ja tyytynyt toistamaan alemmassa oikeusasteessa jo esitetyt väitteet ja perustelut, sen tarkoituksena ei ole ollut saattaa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen käsiteltäväksi kysymystä siitä, onko virkamiestuomioistuin noudattanut tuomioistuinvalvonnan rajoja katsoessaan, että Euroopan koulutussäätiö oli tehnyt ilmeisen arviointivirheen, vaan saada alemmassa oikeusasteessa esiin tuodut tosiseikat tutkituiksi uudelleen, mikä ei kuuluu asiaa muutoksenhakuasteena käsittelevän tuomioistuimen toimivaltaan.

208 Toissijaisesti Landgren väittää, että virkamiestuomioistuin on perustellusti tuonut valituksenalaisen tuomion 84, 85, 87 ja 88 kohdassa esiin kolme Euroopan koulutussäätiön tekemää ilmeistä virhettä tukeutuen tosiseikkoihin, joiden paikkansapitävyyttä Euroopan koulutussäätiö ei ole kiistänyt nyt käsiteltävänä olevassa valituksessa.

209 Landgrenin mukaan on siten virheellistä väittää, että virkamiestuomioistuin on arvioinut väärin valvontavaltansa rajat katsoessaan, että arvioitaessa yksikön etua, johon huolenpitovelvollisuutta koskevan periaatteen mukaan sisältyy myös Landgrenin etu, on tapahtunut ilmeinen virhe.

2. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

210 Euroopan koulutussäätiön väitteistä ja perusteluista ilmenee, että se arvostelee virkamiestuomioistuinta siitä, että tämä on katsonut, että on tapahtunut ilmeinen arviointivirhe, ottamatta huomioon niitä yleistä etua koskevia syitä, joiden vuoksi oli perusteltua irtisanoa Landgrenin työsopimus. Näin tehdessään virkamiestuomioistuin ei ole suorittanut ilmeiseen arviointivirheeseen kohdistuvaa arviointia oikein, joten on tapahtunut oikeudellinen virhe.

211 Ilman että olisi edes tarpeen määrittää näiden epäselvien väitteiden ja perustelujen ulottuvuutta yksiselitteisesti, on todettava, että siltä osin kuin tällä väitteellä pyritään siihen, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin tutkisi uudelleen tosiseikat, jotka Euroopan koulutussäätiön mukaan ovat omiaan osoittamaan, että irtisanomispäätöksessä ei ollut ilmeistä arviointivirhettä, väite on edellä 191–193 kohdassa mainitun oikeuskäytännön mukaisesti jätettävä tutkimatta.

212 Kuitenkin siltä osin kuin Euroopan koulutussäätiö väittää, että virkamiestuomioistuin on ylittänyt ilmeiseen arviointivirheeseen kohdistuvan valvonnan rajat, on tähdennettävä, että virkamiestuomioistuin on valituksenalaisen tuomion 82 kohdassa nimenomaisesti määritellyt valvontavaltansa laajuuden toteamalla, että ”irtisanomispää-

töksen perustelujen oikeellisuuden osalta on tarkasteltava Euroopan koulutussäätiön suorittamaa arviointia yksikön etuun nähden ja rajoituttava – – sen varmistamiseen, ettei kyseessä ole ilmeinen arviointivirhe”.

213 Seuraavaksi virkamiestuomioistuin on muistuttanut valituksenalaisen tuomion 83 kohdassa, että toimivaltaisen viranomaisen on sen henkilöstöön kuuluvan henkilön asemasta päättäessään otettava huomioon kaikki ne tekijät, joiden mukaisesti päätöksen sisältö voi määräytyä, ja erityisesti asianomaisen henkilön intressi.

214 Tämä päättely vastaa oikeuskäytäntöä, erityisesti edellä 45 kohdassa mainitussa asiassa Dejaiffe vastaan SMHV annettua tuomiota, johon virkamiestuomioistuin on sitä paitsi viitannut.

215 Tämän tuomion 53 kohdan mukaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on nimittäin todennut päätöksestä, jolla väliaikaisen toimihenkilön määräaikainen työsopimus on irtisanottu yksikön etuun liittyvistä syistä, että toimivaltaisella viranomaisella on laaja harkintavalta arvioidessaan yksikön etua ja että yhteisöjen tuomioistuinten harjoittaman valvonnan on tämän vuoksi rajoituttava koskemaan sitä, onko kyseinen viranomainen pysynyt kohtuullisissa rajoissa, ja sitä, ettei se ole käyttänyt harkintavaltaansa ilmeisen virheellisellä tavalla (edellä 45 kohdassa mainittu asia Carrasco Benítez v. EMEA, tuomion 55 kohta). Siltä osin kuin on kysymys yksikön edun arvioimisesta, vakiintuneesta oikeuskäytännöstä ilmenee myös, että toimivaltaisen viranomaisen on sen henkilöstöön kuuluvan henkilön asemasta päättäessään otettava yksikön etua koskevassa arvioinnissa huomioon kaikki tekijät, joiden perusteella päätöksen sisältö voi määräytyä, ja erityisesti asianomaisen henkilön intressi. Tämä on nimittäin seurausta hallintoviranomaisen huolenpitovelvollisuudesta, joka heijastaa sitä molemminpuolisten oikeuksien ja velvollisuuksien tasapainoa, joka on luotu henkilöstösäännöillä ja vastaavasti palvelussuhteen ehdoilla hallintoviranomaisen ja sen henkilöstöön kuuluvien henkilöiden välisiä suhteita varten (ks. vastaavasti asia C-298/93 P, Klinke v. yhteisöjen tuomioistuin, tuomio 29.6.1994, Kok., s. I-3009, 38 kohta ja asia T-13/95, Kyrpitsis v. TSK, tuomio 18.4.1996, Kok. H., s. I-A-167 ja II-503, 52 kohta).

216 Tämän oikeuskäytännön sanamuodon yleisluonteisuus ja sen keskeiset perustelut eivät mahdollista sitä, että nyt käsiteltävänä olevassa asiassa voitaisiin harkita muunlaista ratkaisua pelkästään siitä syystä, että irtisanominen koskee toistaiseksi voimassa olevaa sopimusta, eivätkä sen enempää Euroopan koulutussäätiö kuin komissio edes väitä näin.

217 Siinä, miten virkamiestuomioistuin on määritellyt valvontatoimivaltansa laajuuden irtisanomispäätöksen osalta, ei siten ole oikeudellista virhettä.

218 Siltä osin kuin on kysymys tämän valvontavallan käyttämisestä nyt käsiteltävänä olevassa asiassa, virkamiestuomioistuin on ensiksi tuonut esiin irtisanomisen perusteen, johon Euroopan koulutussäätiö oli vedonnut ja joka oli Landgrenin epäpätevyys kokonaisuudessaan (valituksenalaisen tuomion 84 kohta). Euroopan koulutussäätiö ei tämän valituksen yhteydessä kiistä tätä kuvausta irtisanomisen perusteesta.

219 Toiseksi virkamiestuomioistuin on tarkastellut Landgrenista laadittuja eri arviointikertomuksia, joista se on päätellyt, että Euroopan koulutussäätiön väitteiden vastaisesti Landgrenin ansiot oli arvioitu kokonaisuudessaan tyydyttäviksi, jopa hyviksi (valituksenalaisen tuomion 85 kohta), eikä tätä päätelmää voida pitää vääristyneenä. Virkamiestuomioistuin on todennut, että kaksi Landgrenin esimiestä oli laatinut hyvin kielteiset arvioinnit, mutta se on kuitenkin asettanut nämä arvostelut mittasuhteisiin korostamalla yhtäältä, että tietyt niistä sisältyivät arviointikertomukseen, jota ei laadittu valmiiksi ja jossa oli myös toisen arvioijan paljon myönteisempiä arvioita (valituksenalaisen tuomion 87 kohta), ja toisaalta, että yksipuolisille ilmoituksille, jotka nämä esimiehet olivat laatineet sen jälkeen, kun kanne ensimmäisessä oikeusasteessa oli nostettu, ei voida antaa samaa painoarvoa kuin itse kertomuksille. Kuten edellä 198 kohdassa on todettu, asiaa ensimmäisenä oikeusasteena käsittelevällä tuomioistuimella on yksinomainen toimivalta esittää tällaisia arviointeja, joihin ei liity selvitysaineiston vääristämistä.

220 Virkamiestuomioistuin on korostanut yhtäältä, että Landgrenin viimeinen arviointikertomus, joka koski toimintavuotta 2003 ja jonka Euroopan koulutussäätiön johtaja oli allekirjoittanut 31.3.2004 eli kolme kuukautta ennen tekemäänsä irtisanomispäätöstä, oli päinvastoin erityisen myönteinen ja siinä kiitettiin Landgrenin hoitaneen tehtävänsä tehokkaasti määräaikoja noudattaen, ja toisaalta, ettei asiakirjoista ilmennyt, että Landgrenin työsuoritukset olisivat yllättäen heikentyneet tämän arviointikertomuksen laatimisen ja irtisanomispäätöksen tekemisen välillä, joten virkamiestuomioistuin on katsonut, että irtisanomispäätöksessä oli ilmeinen arviointivirhe (valituksenalaisen tuomion 91 kohta).

221 Tästä seuraa, että virkamiestuomioistuimen harjoittama valvonta on kohdistunut pelkästään siihen irtisanomisen perusteen, johon Euroopan koulutussäätiö vetosi, eli Landgrenin yleiseen epäpätevyyteen, ja virkamiestuomioistuin on katsonut, että peruste oli ilmeisen virheellinen. Virkamiestuomioistuinta ei siis voida arvostella siitä, että se ei olisi noudattanut valvontavaltansa laajuuden rajoja, ja se oli lisäksi ottanut toimihenkilön intressin huomioon vain implisiittisesti siinä mielessä, että hänen etunsa mukaista on, että hän säilyttää työpaikkansa.

222 Valitusperusteen tämä osa ja siten toinen valitusperuste kokonaisuudessaan on siis hylättävä.

VI *Irtisanomispäätöksen kumoamisen seuraukset*

A *Asianosaisten ja väliintulijan lausumat*

223 Euroopan koulutussäätiö väittää, että virkamiestuomioistuimen valituksenalaisen tuomion 95 kohdassa vahvistamat arviointiperusteet perustuvat hypoteettisiin ja sattumanvaraisiin näkökohtiin eli ikään, jolloin Landgren olisi, kun hänen terveydentilansa olisi otettu huomioon, yleensä voinut vaatia vanhuuseläkettä. Ei ole kuitenkaan mitään perustetta katsoa, että Landgren, joka oli otettu palvelukseen toistaiseksi voimassa olevan työsopimuksen ehtojen mukaisesti, olisi jatkanut työskentelyä Euroopan koulutussäätiön palveluksessa eläkeikään saakka. Euroopan koulutussäätiö

katsoo tämän perusteella, että arviointiperusteet on vahvistettu väärin, eivätkä ne voi olla perustana oikeudenmukaiselle ja kohtuulliselle korvaukselle.

224 Komissio puolestaan katsoo, että virkamiestuomioistuin on tehnyt useita oikeudellisia virheitä lausuessaan irtisanomispäätöksen kumoamisen taloudellisista seurauksista.

225 Komissio väittää ensinnäkin, että riita-asia ei ole luonteeltaan taloudellinen, joten virkamiestuomioistuimella ei ole täyttä harkintavaltaa. Kun virkamiestuomioistuin on lausunut irtisanomispäätöksen kumoamisen taloudellisista seurauksista, se on siten todellisuudessa lausunut kanteen ulkopuolisesta seikasta antaessaan Euroopan koulutussäätiölle määräyksen EY 233 artiklan vastaisesti.

226 Toiseksi komissio katsoo samoista syistä, että virkamiestuomioistuimen olisi pitänyt jättää Landgrenin ensimmäisessä oikeusasteessa esittämät vahingonkorvausvaatimukset tutkimatta, minkä vuoksi valituksenalainen tuomio on perusteltua kumota.

227 Kolmanneksi ja lopuksi komissio väittää toissijaisesti, että arviointiperusteet, jotka virkamiestuomioistuin vahvisti Landgrenille suoritettavan rahallisen korvauksen arvioimiseksi, ovat yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännössä asetettujen vaatimusten vastaisesti sattumanvaraisia ja hypoteettisia.

228 Virkamiestuomioistuin nimittäin velvoittaa Euroopan koulutussäätiön suorittamaan Landgrenille korvausta ikään kuin tämä olisi jatkanut työskentelyä eläkeikään saakka,

vaikka Euroopan koulutussäätiö olisi valituksenalaisen tuomion täytäntöönpanemiseksi voinut EY 233 artiklan nojalla tehdä uuden irtisanomispäätöksen perustellen tämän päätöksen asianmukaisesti.

229 Landgrenin mukaan nämä väitteet ja perustelut ovat perusteettomia. Hän väittää lisäksi, että komission vaatimukset, joilla pyritään siihen, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin kumoaisi valituksenalaisen tuomion siitä syystä, että alemmassa oikeusasteessa nostetun vahingonkorvauskanteen tutkittavaksi ottamisen edellytykset puuttuivat, on yhteisöjen tuomioistuimen perussäännön 40 artiklan mukaisesti jätettävä tutkimatta, koska Euroopan koulutussäätiö ei ole esittänyt tällaisia vaatimuksia valituksessa.

B *Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta*

230 Euroopan koulutussäätiön ja komission väitteet ja perustelut voidaan pääasiallisesti ymmärtää niin, että niillä tuetaan kahta valitusperustetta, joista ensimmäinen koskee sitä, että virkamiestuomioistuin on lausunut kanteen ulkopuolisesta seikasta, ja toinen niiden arviointiperusteiden hypoteettisuutta ja sattumanvaraisuutta, jotka virkamiestuomioistuin on vahvistanut rahallisen korvauksen osalta.

1. Valitusperuste, jonka mukaan virkamiestuomioistuin on lausunut kanteen ulkopuolisesta seikasta

231 Komission väitteestä, jonka mukaan virkamiestuomioistuin on lausunut kanteen ulkopuolisesta seikasta ja vastaavasti tehnyt oikeudellisen virheen, kun se ei jättänyt Landgrenin korvausvaatimuksia tutkimatta, on todettava, että pitää paikkansa, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimella ei ole toimivaltaa määrätä yhteisöjen toimielimiä toimimaan tietyllä tavalla henkilöstösääntöjen 91 artiklan mukaisen kanteen yhteydessä. EY 233 artiklan mukaan toimielimen, jonka säädös on kumottu, on toteutettava tuomion täytäntöön

panemiseksi tarvittavat toimenpiteet (ks. asia T-398/03, Castets v. komissio, tuomio 4.5.2005, Kok. H., s. I-A-109 ja II-507, 19 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

232 Henkilöstösääntöjen 91 artiklan 1 kohdan toisessa virkkeessä, jota sovelletaan palvelussuhteen ehtojen 117 artiklan perusteella muuhun henkilöstöön, säädetään kuitenkin, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimella on taloudellisluonteisia asioita koskevissa riidoissa täysi harkintavalta, jonka nojalla se voi velvoittaa vastaajana olevan toimielimen maksamaan tietynsuuruisen rahasuorituksen ja tälle tilanteen mukaan viivästyskorkoa (asia T-15/93, Vienne v. parlamentti, tuomio 30.11.1993, Kok., s. II-1327, 41 ja 42 kohta; asia T-130/96, Aquilino v. neuvosto, tuomio 8.7.1998, Kok. H., s. I-A-351 ja II-1017, 39 kohta ja asia T-197/98, Rudolph v. komissio, tuomio 23.3.2000, Kok. H., s. I-A-55 ja II-241, 32 kohta).

233 Nyt käsiteltävänä olevassa asiassa riita koskee ainakin osittain raha-asioita, koska irtisanomispäätöksellä on ollut välitön vaikutus Landgrenin taloudellisiin oikeuksiin (ks. vastaavasti ja analogisesti asia T-140/97, Hautem v. Euroopan investointipankki, tuomio 28.9.1999, Kok. H., s. I-A-171 ja II-897, 77 kohta ja edellä 232 kohdassa mainittu asia Rudolph v. komissio, tuomion 33 ja 92 kohta).

234 Tästä seuraa, että virkamiestuomioistuimella on henkilöstösääntöjen 91 artiklan 1 kohdan toisen virkkeen perusteella täysi harkintavalta ratkaistessaan riidan taloudellisia osia, kuten se on perustellusti todennut valituksenalaisen tuomion 93 kohdassa.

235 On lisäksi todettava yhtäältä, että yhteisöjen tuomioistuimilla ei ole toimivaltaa antaa määräyksiä, kun ne harjoittavat henkilöstösääntöjen 91 artiklaan perustuvaa laillisuusvalvontaa, eivätkä ne siten voi määrätä kyseistä toimielintä ottamaan kantajaa takaisin työhön (edellä 232 kohdassa mainittu asia Rudolph v. komissio, tuomion 92 kohta), ja toisaalta, että virkamiestuomioistuin on todennut Landgrenin ilmoittaneen, että hänen terveydentilansa on merkittävästi heikentynyt ja että hän ei fyysisesti kykene aloittamaan uudelleen työskentelyä Euroopan koulutussäätiössä, mitä ei ole riitautettu tässä oikeusasteessa.

236 Näissä olosuhteissa on todettava, ettei virkamiestuomioistuin ole ylittänyt toimivaltaansa eikä tehnyt oikeudellista virhettä kehottaessaan Euroopan koulutussäätiötä suojaamaan asianmukaisella tavalla Landgrenin oikeuksia siten, että se pyrkii tapauksessa oikeudenmukaiseen ratkaisuun.

237 Valitusperuste on näin ollen hylättävä perusteettomana ilman, että olisi ratkaistava, voidaanko se ottaa tutkittavaksi.

2. Valitusperuste, joka koskee niiden arviointiperusteiden hypoteettisuutta ja sattumanvaraisuutta, jotka virkamiestuomioistuin on vahvistanut rahallisen korvauksen osalta

238 Komissio ja Euroopan koulutussäätiö väittävät, että virkamiestuomioistuimen mainitsemat arviointiperusteet johtavat todellisuudessa sellaisen vahingon korvaamiseen, joka ei ole sen enempää todellinen kuin varma.

239 Tältä osin on tähdennettävä, että virkamiestuomioistuin on valituksenalaisessa tuomiossa antanut välituomion ja jättänyt asianosaisten tehtäväksi pyrkiä sopimukseen kantajalle suoritettavasta kohtuullisesta rahallisesta korvauksesta. Vain siinä tapauksessa, ettei sopimukseen päästä, virkamiestuomioistuin ratkaisee myöhemmällä tuomiolla ja asianosaisten esittämän käsityksen perusteella korvauksen määrän tarkastellen yksityiskohtaisesti ja painottaen tarvittaessa relevantteina pidettyjä laskentaperusteita, joita ovat valituksenalaisen tuomion 95 kohdan mukaan erityisesti Landgrenin irtisanomisensa jälkeen saama työttömyyskorvaus ja ikä, jolloin hän olisi, kun hänen terveydentilansa olisi otettu huomioon, yleensä voinut vaatia vanhuuseläkettä.

240 On todettava, että Euroopan koulutussäätiö ja komissio eivät kiistä sen enempää sitä, että irtisanomispäätöksestä aiheutui vahinkoa, kuin sitä, että on relevanttia ottaa huomioon Landgrenin irtisanomisensa jälkeen saama työttömyyskorvaus. Koska virkamiestuomioistuin ei ole valituksenalaisessa tuomiossa vahvistanut rahallisen

korvauksen määrää eikä esittänyt yksityiskohtaisesti, miten tämä korvaus on laskettava, eikä edes rajannut lopullisesti kaikkia niitä arviointiperusteita, jotka on otettava huomioon (valituksenalaisen tuomion 95 kohdassa todetaan nimenomaisesti, että huomioon on otettava ”erityisesti” siinä mainitut arviointiperusteet), ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin voi nyt käsiteltävänä olevan valituksen johdosta lausua vain siitä, onko pätevää, että arviointiperusteena otetaan yleisesti huomioon ikä, jolloin kantaja olisi voinut vaatia vanhuuseläkettä.

241 On kuitenkin muistutettava, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan silloin, kun virkamiestuomioistuin on todennut vahingon olemassaolon, se on yksin toimivaltainen arvioimaan esitetyn vaatimuksen rajoissa vahingonkorvauksen laadun ja laajuuden, vaikkakin se, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin voisi harjoittaa virkamiestuomioistuimen tuomioihin kohdistuvaa laillisuusvalvontaa, edellyttää, että näiden tuomioiden on oltava riittävästi perusteltuja ja niissä on vahingon arvioinnin yhteydessä ilmoitettava ne perusteet, joita on käytetty vahingonkorvauksen määrää vahvistettaessa (ks. vastaavasti asia C-348/06 P, komissio v. Girardot, tuomio 21.2.2008, Kok., s. I-833, 45 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

242 Nyt käsiteltävänä olevassa asiassa on todettava, ettei Landgren terveydentilansa vuoksi enää voinut aloittaa uudelleen työskentelyä Euroopan koulutussäätiössä, mitä asianosaiset eivät ole kiistäneet, joten ei ollut mahdollista palauttaa sitä oikeudellista tilannetta, jossa Landgren oli, kun irtisanomispäätös tehtiin. Tästä seuraa, että Landgrenille on aiheutunut irtisanomispäätöksestä todellinen ja varma vahinko, joka johtuu siitä, että hän on menettänyt ne taloudelliset oikeudet ja erityisesti palkan, jotka perustuivat hänen asemaansa väliaikaisena toimihenkilönä Euroopan koulutussäätiön palveluksessa. Jollei irtisanomispäätöstä olisi tehty, hän olisi mahdollisesti voinut nauttia näistä oikeuksista vanhuuseläkeikään saakka. Tästä seuraa, ettei virkamiestuomioistuin tehnyt oikeudellista virhettä katsoessaan, että ikä, jolloin Landgren olisi, kun hänen terveydentilansa olisi otettu huomioon, yleensä voinut vaatia vanhuuseläkettä, oli muiden arviointiperusteiden ohella relevantti arviointiperuste arvioitaessa hänelle suoritettavaa korvausta.

243 Komissio väittää kuitenkin, että Euroopan koulutussäätiö olisi voinut kumoamistuomion täytäntöönpanemiseksi tehdä uuden irtisanomispäätöksen tukeutuen asianmukaisiin perusteluihin.

244 Ei kuitenkaan ole mitään perustetta katsoa, että Euroopan koulutussäätiö olisi voinut panna valituksenalaisen tuomion täytäntöön tällä tavalla. Irtisanomispäätöstä ei nimittäin kumottu ensimmäisessä oikeusasteessa perustelujen puuttumisen tai edes niiden puutteellisuuden vuoksi vaan siitä syystä, että Euroopan koulutussäätiö oli tehnyt ilmeisen arviointivirheen katsoessaan, että Landgren oli yleisesti epäpätevä, miltä osin tukeuduttiin sekä kaikkiin häntä koskeviin arviointikertomuksiin että eräiden hänen esimiestensä ilmoituksiin, jotka esitettiin ensimmäisen oikeusasteessa käsiteltävänä olleen riita-asian johdosta.

245 Vaikka jokin toinen peruste voisi mahdollisesti oikeuttaa Landgrenin työsopimuksen irtisanomisen myöhemmin, kyse ei siis olisi valituksenalaisen tuomion täytäntöönpanosta vaan itsenäisestä toimenpiteestä. Tältä osin Euroopan koulutussäätiön kuuluu tarvittaessa vedota siinä yhteydessä, kun virkamiestuomioistuin arvioi Landgrenille suoritettavaa rahallista korvausta, siihen, että tietyt seikat osoittavat olleen todennäköistä, että vaikka ensimmäisessä oikeusasteessa kumottua irtisanomispäätöstä ei olisi tehty, Landgren ei olisi pysynyt työssään siihen ikään saakka, jolloin hän olisi voinut vaatia vanhuuseläkettä. Jos tällainen näyttö esitettäisiin, olisi perusteltua, että kyseisestä irtisanomispäätöksestä aiheutuneeseen palkan menetyksen sovellettaisiin kerrointa, jonka on tarkoitus heijastaa tätä epävarmuutta, samalla tavoin kuin edellä 38 mainitussa asiassa Girardot vastaan komissio 6.6.2000 annetussa tuomiossa sovelletussa menetelmässä. Virkamiestuomioistuin ei myöskään ole sulkenut pois tämän seikan huomioon ottamista, koska se ei ole välituomiossaan määritellyt rahallisen korvauksen laskemiseen sovellettavia arviointiperusteita ja yksityiskohtaisia sääntöjä lopullisesti ja tyhjentävästi.

246 Edellä esitetyn perusteella on katsottava, ettei virkamiestuomioistuin ole tehnyt oikeudellista virhettä vahvistaessaan arviointiperusteeksi iän, jolloin Landgren olisi, kun hänen terveydentilansa olisi otettu huomioon, yleensä voinut vaatia vanhuuseläkettä.

247 Tämä valitusperuste ja sen myötä koko valitus on siten hylättävä.

Oikeudenkäyntikulut

248 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 148 artiklan ensimmäisen kohdan mukaan valituksen ollessa perusteeton ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin päättää oikeudenkäyntikuluista.

249 Työjärjestyksen 87 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaan, jota sovelletaan työjärjestyksen 144 artiklan nojalla valituksen käsittelyyn, asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut.

250 Koska Euroopan koulutussäätiö on hävinnyt asian ja Landgren on vaatinut oikeudenkäyntikulujensa korvaamista, Euroopan koulutussäätiön on vastattava omista oikeudenkäyntikuluistaan ja korvattava Landgrenille tässä oikeusasteessa aiheutuneet oikeudenkäyntikulut.

251 Työjärjestyksen 87 artiklan 4 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaan, jota sovelletaan työjärjestyksen 144 artiklan nojalla valituksen käsittelyyn, toimielimet, jotka ovat asiassa väliintulijoina, vastaavat omista oikeudenkäyntikuluistaan. Tässä oikeusasteessa väliintulijana esiintynyt komissio vastaa siten omista oikeudenkäyntikuluistaan.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIN (muutoksenhakujaosto)

on ratkaissut asian seuraavasti:

1) Valitus hylätään.

2) Euroopan koulutussäätiö (ETF) vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan, ja se velvoitetaan korvaamaan Pia Landgrenille tässä oikeusasteessa aiheutuneet oikeudenkäyntikulut.

3) Euroopan yhteisöjen komissio vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan.

Jaeger Azizi Meij

Vilaras Forwood

Julistettiin Luxemburgissa 8 päivänä syyskuuta 2009.

Allekirjoitukset

Sisällys

Asiaa koskevat oikeussäännöt . . . . . II - 2848

Asian tosiseikat ja oikeudenkäyntimenettely ensimmäisessä oikeusasteessa . . . . . II - 2849

Valituksenalainen tuomio . . . . . II - 2857

Valitus . . . . . II - 2863

I Asian käsittely . . . . . II - 2863

II Asianosaisten ja väliintulijan vaatimukset . . . . . II - 2865

Oikeudellinen arviointi . . . . . II - 2866

I Valituksen tutkittavaksi ottaminen . . . . . II - 2866

A Asianosaisten ja väliintulijan lausumat . . . . . II - 2866

B Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta . . . . . II - 2868

II Eräiden vaatimusten tutkittavaksi ottaminen . . . . . II - 2871

A Asianosaisten lausumat . . . . . II - 2871

B Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta . . . . . II - 2871

III Ensimmäisessä oikeusasteessa nostetun kanteen tutkittavaksi ottaminen . . . . . II - 2872

A Asianosaisten ja väliintulijan lausumat . . . . . II - 2872

B Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta . . . . . II - 2874

IV Ensimmäinen valitusperuste, jonka mukaan perusteluvelvollisuuden laajuutta on sovellettu väärin . . . . . II - 2875

A Ensimmäisen valitusperusteen tehokkuus . . . . . II - 2876

1. Asianosaisten ja väliintulijan lausumat . . . . . II - 2876

2. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta . . . . . II - 2876

B Ensimmäisen valitusperusteen aiheellisuus . . . . . II - 2878

1. Valitusperusteen ensimmäinen osa, jonka mukaan palvelussuhteen ehtojen 47 artiklaa, sellaisena kuin sitä on tulkittu oikeuskäytännössä, on rikottu . . . . II - 2878

a) Asianosaisten ja väliintulijan lausumat . . . . . II - 2878

b) Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta . . . . . II - 2883

Komission väite, jonka mukaan virkamiestuomioistuin on lausunut kanteen ulkopuolisesta seikasta tai ainakin ylittänyt valtuutensa . . . . . II - 2883

Velvollisuus perustella väliaikaisten toimihenkilöiden työsopimusten irtisanomista koskevat päätökset henkilöstösäännöt ja palvelussuhteen ehdot huomioon ottaen . . . . . II - 2885

– Tutkittavaksi ottaminen . . . . . II - 2885

– Asiakysymys . . . . . II - 2886

2. Valitusperusteen kolmas osa, joka koskee ristiriitaa nimenomaisen perusteluvelvollisuuden ja sen toteamuksen välillä, että irtisanomispäätöksen perustelujen saaminen tietoon muilla keinoilla on lainmukaista . . . . . II - 2895

a) Asianosaisten lausumat . . . . . II - 2895

b) Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta . . . . . II - 2896

V Toinen valitusperuste, joka koskee irtisanomispäätöksen perustana olevia aineellisia seikkoja arvioitaessa tapahtunutta oikeudellista virhettä . . . . . II - 2898

A Valitusperusteen ensimmäinen osa, joka koskee tosiseikkojen ottamista huomioon vääristyneellä tavalla . . . . . II - 2898

1. Asianosaisten lausumat . . . . . II - 2898

2. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta . . . . . II - 2900

B Valitusperusteen toinen osa, joka koskee yleisen edun huomiotta jättämistä . . . . II - 2902

1. Asianosaisten lausumat . . . . . II - 2902

2. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta . . . . . II - 2904

VI Irtisanomispäätöksen kumoamisen seuraukset . . . . . II - 2907

A Asianosaisten ja väliintulijan lausumat . . . . . II - 2907

B Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta . . . . . II - 2909

1. Valitusperuste, jonka mukaan virkamiestuomioistuin on lausunut kanteen ulkopuolisesta seikasta . . . . . II - 2909

2. Valitusperuste, joka koskee niiden arviointiperusteiden hypoteettisuutta ja sattumanvaraisuutta, jotka virkamiestuomioistuin on vahvistanut rahallisen korvauksen osalta . . . . . II - 2911

Oikeudenkäyntikulut . . . . . II - 2914